Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΤΟΜΟΣ Δ'

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

THE ORTHODOX OBSERVER

ΑΡΙΘΜ 79

Ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Χορὸς τῆς παροικίας Lorraine, Ohio.

ΠΡΟΝΟΙΑ-ΤΗΣ-ΕΛΛΗΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ-ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Published Bi-weekly by the Greek Archdiocese Publications Association
Publication Office:
240 West 23rd Street, New York, N. Y.
Editorial and Advertising Offices:
Greek Archdiocese, 25-19 30th Drive, Astoria, N. Y.
Tel. AStoria 8-1653

Yearly Subscriptions:
United States and Canada $2.00—Foreign $2.50
Ten Cents a Copy
Vol. IV. No. 79. — March 27, 1938
Entered as second class matter Nov. 21, 1934, at the post office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΑΜΩΝ

		'Ονοματεπώνυμον Νυμφευθέντων		Κοινότης	Τελέσας τὸν Γάμον 'Ιερεύς
'Ιαν.	5	Κ)τῖνος Ν. Μακρυγεώργου	- 'Ολυμπία Χρ. Κατσάμπη	Chicago, Ill.	Αἰδ. Μᾶρκος Πετράκης
»	16	Θεμιστοκλῆς Γ. Πρίμπας	'Ελένη Ι. Γρηγοροπούλου	Moline, Ill.	Αἰδ. Σ. Σπυρόπουλος
»	»	'Ιωάννης Ε. Παναγῆς	Εὐγενία Ι. Χρυσούλη	New Britain, Conn.	Πανοσ. Ν. 'Ιωσαφαῖος
»	»	Βασίλειος Γ. Ρουμελιώτης	Ζωὴ Δ. Στάμου	Chicago ,Ill.	Αἰδ. Μᾶρκος Πετράκης
»	»	Βασίλειος Π. Λεχούρης	Φωτεινὴ Γ. Σταθοπούλου	Cincinnati, Ohio	Αἰδ. 'Ιωάν. Μαγουλιᾶς
»	»	Ν. Δ. Τσικνιδόπουλος	- Πηνελόπη Ν. Στρατηγοπούλου	Providence, R. I.	Αἰδ. Παναγιώτης Μιχαηλίδης
»	»	Παντελεήμων Γ. Λαΐος	Ρεβέκα Ι. Παπαγγελῆ	Washington, D. C.	Αἰδ. Θωμᾶς Δανιὴλ
»	»	'Αντώνιος Α. Κολομπάκος	Παναγιώτα Δ. Κουράκου	Chicago, Ill.,	Αἰδ. Βασίλ. Πανταζόπουλος
»	»	Λουκᾶς Κ. Σταματέας	Δήμητρα Ε. Ναυπλιώτου	Pontiac, Mich.	Αἰδ. 'Αλέξανδρος Παπαστεφάνου
»	»	'Αδριανὸς Π. Καρνέζης	Παρασκευὴ Δ. Καπήλου	Charlotte, N. C.	'Αρχιμ. Νίκανδρος Πινάτσης
»	»	Χρῆστος Χ. Χαρίτου	'Αναστασία Φ. 'Αμπατζόγλου	New York City	'Αρχιμ. Χρυσ. Παπαλάμπρου
»	»	Παντελεήμων Π. Κοιτσιοῦμπος	- Μαργαρίτα Κ.Μήτση	Boston, Mass.	'Αρχιμ. Ματθαῖος Παπαβασιλείου
»	»	'Ηλίας Δ. Μπακάλης	Σωτήρα Ι. Ταμπάκη	Elmira Heights, N. Y.	Πανοσ. Γ. Λιαμάδης
»	»	'Ιωάννης Π. Μαρτάκης	Δέσποινα Α. Ξέπαπα	Newark, N. J.	Αἰδεσ. Νικ. Παπαδημητρίου
»	»	Παναγιώτης Γ. Γιοβᾶς	Αἰκατερίνη Ν. Μιχαλαριᾶ	Akron, Ohio,	Αἰδ. 'Ιωάννης Καπινεκᾶς
»	»	Σπυρίδων Λ. Καγγελάρης	Μαρία Π. 'Αρχοντίδου	Orange, N. J.	Αἰδ. Γεώργιος Νάσης
»	»	Θεόδ. Α. Θεοδωρόπουλος	- Βασιλικὴ Ι. Γιανγακοπούλου	Philadelphia, Pa.	Αἰδ. Χρυσόστ. Μουρκίδης
»	»	Σωτ. Βασιλακάκης	- Εὐγενία Δ. Κουτσογιαννοπούλου	Montreal, Can.	'Αρχιμ. Διον. Μαυρίας
»	»	Θεόδωρος Δ. Κεχρῆς	'Εξακουστὴ Γ. Βουρουτζῆ	Boston, Mass.	Αἰδ. Βασίλειος Εὐθυμίου
»	17	'Ηρακλῆς Δ. Ζωητὸς	Παναγιώτα Δ. Σταθοπούλου	New Orleans, La.	Αἰδ. Ι. Ζωγράφος
»	18	'Ιωάννης Π. Μαζευτόπουλος	Βάγια Γ. Καζάκη	Philadelphia, Pa.	Αἰδ. Δημ. Παπαντωνίου
»	19	Νικόλαος Ε. Ζγοῦρος	Κωνσταντίνα Ι. Χρήστου	Brooklyn, N. Y.	Αἰδ. 'Ιωάννης Στρογγυλὸς
»	20	Χρῆστος Γ. Χρηστόπουλος	Σταυρούλα Π. Ρούμπου	Montreal, Can.	'Αρχιμ. Διον. Μαυρίας
..ς	22	Δημήτριος Β. Πανταζῆς	'Αθηνᾶ Ι. Γιαννάκη	Woburn, Mass.	Αἰδ. Μ. Θωμᾶς
»	»	Παναγιώτης Ι. Σαπάτης	Δήμητρα Α. Δαρβίρη	Endicott, N. Y.	'Αρχ. Γ. Λιαμάδης
»	23	Joseph E. Little	Βιργίνια Γ. Γιαννάκη	Houston, Tex.	'Αρχιμ. Χρ. Νανόπουλος
»	»	Σταῦρος Σ. Σταυρίδης	Κλεοπάτρα Ι. Κατσίκα	Middletown, Ohio	Αἰδ. Γρηγόριος Τσιγκουρᾶκος
»	»	Σαράντης Α. Τράκας	Παρασκευὴ Σ. 'Ιατράκη	Richmond, Va.	'Αρχιμ. Θεοδόσιος Σιδερῆς
»	»	Δημ. Γ. Καλογερόπουλος	Πηνελόπη Χ. Μπρούστα	Lowell, Mass.	Αἰδ. Δημ. Σγοῦρος
»	»	Κων)τῖνος Δ. Στριμηνέας	Γαρυφαλιὰ Ι. Καλαμάρα	Cleveland, Ohio	'Αρχιμ. Χρ. Λαυριώτης
»	»	Σπυρίδων Π. Κονιδάρης	Παρασκευὴ Ι. Πατινιώτου	St. Louis, Mo.	Αἰδ. Δημήτριος Βαϊνίκος
»	»	Γεώργιος Κ. Βλοιτέλης	"Αννα Γ. 'Ανθρωποπούλου	Corona, L. I., N. Y.	'Αρχιμ. 'Αλέξανδρος Γεροντιδάκης
»	»	Γρηγόριος Ταμπακιώτης	Κωνσταντίνα Χ. Διάκου	Lake Charles, La.	Αἰδ. Ι. Ζωγράφος
»	»	Μιχαὴλ Ι. Παλιὸς	Μαρία Γ. Κουλιανοῦ	Tarpon Springs, Fla.	Αἰδ. Θεόφιλος Καραφύλλης
»	»	Βασίλειος Γ. Γαβαλᾶς	Χρυσάνθη Π. Τσιμπούκα	Augusta, Ga.	'Αρχιμ. Γεράσιμος 'Ηλίας
»	»	'Ιωάννης Π. Κυριακίδης	Βιολέτα Ι. Μπουμπούτση	Philadelphia, Pa.	Αἰδ. Δ. Παπαντωνίου
»	»	'Εμμανουὴλ Α. 'Αγγελῆς	Ζουμπουλίτσα Χούλη	Tarpon Springs, Fla.	Αἰδ. Θεόφιλ. Καραφύλλης
»	»	Γεώργιος Λαλαγκὸς	'Αθηνᾶ Γ. Καρατζαπούλου	Wilmington, Del.	Αἰδ. Χρ. Μουρκίδης
»	»	Κων)τῖνος Κυριακούλης	'Αλεξάνδρα Ν. Καζαγλιᾶ	Ambridge, Pa.	'Αρχιμ. Δωρόθεος Νεαμονιτάκης
»	24	Παρασκευᾶς Κουρτσούνης	- Σοφία Σταθογιαννοπούλου	Schenectady, N. Y.	Πανοσ. Τιμόθεος Παντελάκος
»	»	Γεώργιος Καρᾶς	'Αναστασία Χ. Μαλέτσικου	Detroit, Mich.	'Αρχιμ. 'Ιωακεὶμ Δουλγεράκης
»	»	'Αθανάσιος Δ. Κασκαβάλης	- Θεοδώρα Β. Καμπεσάκη	Detroit, Mich.	'Αρχιμ. 'Ιωακεὶμ Δουλγεράκης
»	»	Παναγιώτης Σπανὸς	Δέσποινα Ι. Ροδίτου	Portland, Maine	Αἰδ. Πέτρος Καίσαρης
»	»	Νικόλαος Θ. Φουντᾶς	Παναγιώτα Ματθαίου	Schenectady, N. Y.	'Αρχιμ. Τιμ. Παντελάκος
»	28	Μιχαὴλ Μιχαηλίδης	Βικτωρία Παγνάτα	Salt Lake City, Utah	Αἰδ. Χαράλ. Τζαβαλᾶς
»	29	Χρῆστος 'Αναστασοβίτης	Μαρία 'Απ. Καζαντζῆ	Detroit, Mich.,	'Αρχιμ. 'Ιωακ. Δουλγεράκης
»	31	Φράγκ Καρμπόνε	Μερόπη Ν. Πάφου	Newark, N. J.	Αἰδ. Νικ. Παπαδημητρίου
»	29	Κωνστ. Π. Ροϊδάκη	Χρηστίνα Ι. Τσάτσια	Jersey City, N. J.	Αἰδ. 'Αθαν. Καίσαρης

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἐτέλεσαν τοὺς γάμους αὐτῶν κατὰ τὴν ὡς ἄνω χρονικὴν περίοδον καὶ δὲν βλέπουν τὸ ὄνομά των εἰς τοὺς πίνακας τούτους, νὰ εἰδοποιήσουν τὸ γραφεῖον τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς τοιαύτης παραλείψεως.

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ, ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. 79 Διευθυντής: Ἀρχιμ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ΚΑΒΑΔΑΣ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 1938

ΕΠΙ ΤΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ Σεβ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ κ. ΙΩΑΚΕΙΜ

Τὸ Δ' κεφ. τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ, πραγματεύεται περὶ τοῦ μεταθετοῦ τοῦ Ἱερέων. Τοῦτο εἶνε πρόβλημα πραγματικὸν καὶ δυσχερὲς τόσον διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικὴν Ἀρχιεπισκοπήν. Ὁ Σεβ. κ. Ἰωακεὶμ προτείνει ὡς χρονικὸν ὅριον διὰ τὴν διαμονὴν τοῦ Ἱερέως εἰς μίαν Κοινότητα καὶ συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἀπὸ 7 ἕως 10 ἐτῶν ἐν Ἑλλάδι. Ἡ ἐν Βοστώνῃ Γενικὴ Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις τοῦ 1935 ἐψήφισε τὴν ὄχι ὀλιγώτερον τριετίας ὑπηρεσίας διὰ τὴν μετάθεσιν τῶν Ἱερέων, ἀλλὰ δὲν ἔθεσε ἀνώτατον ὅριον διαμονῆς τοῦ Ἱερέως εἰς τὴν ἰδίαν Κοινότητα. Συνεπῶς μόνον ἐὰν ἡ ἐνορία δὲν ἔχῃ παράπονα ἐναντίον τοῦ ἐφημερίου της καθιστῶντα τὴν ἐκεῖ διαμονήν του ἀδύνατον, δύναται οὗτος ἐὰν θέλῃ νὰ μείνῃ καὶ ἰσοβίως εἰς τὴν ἰδίαν Κοινότητα. Τοῦτο ἀκριβῶς, ὡς νομίζομεν, ἔχει ὑπ' ὄψει του καὶ ὁ Σαβασμιώτατος Δημητριάδος λέγων «χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται ὁ Ἱερεὺς νὰ δεχθῇ μετάθεσιν, ἐὰν ὁ ἴδιος δὲν θέλῃ ἢ ἄλλοι λόγοι δὲν ἐπιβάλλουν αὐτήν. (Προαγωγή)

Οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους προβάλλει χάριν τοῦ μεταθετοῦ τῶν Ἐφημερίων εἰς τὸ ὑπόμνημά του εἶνε ψυχολογικώτατοι, ἐκ τῆς πείρας εἰλημμένοι καὶ ἰσχυρότατοι, καὶ φαίνονται ὅτι τὴν θεωροῦν ἀπαραίτητον.

α'. Ὅτι ὁ Ἐφημέριος, ὢν καταδικασμένος νὰ μείνῃ ἰσοβίως εἰς μίαν ἐνορίαν, τὴν ὁποίαν, ἕνεκα διαφόρων λόγων, ἴσως καὶ ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του, ἐδέχθη ἀρχικῶς, καὶ ἀποκλειομένης πάσης ἐλπίδος προαγωγῆς του καὶ φυσικὰ βελτιώσεως τῶν οἰκονομικῶν του, τρέπεται εἰς τὴν ἀργυρολογίαν εὐκολώτερον, πιεζομένης πρὸς τοῦτο τῆς συνειδήσεώς του ἕνεκεν τῶν πιεστικῶν ἀναγκῶν τῆς αὐξανομένης οἰκογενείας του.

β'. Ὑποτιθεμένου, ὅτι ἡ βελτίωσις τοῦ Κλήρου θὰ ἀποβλέπῃ καὶ εἰς τὴν διὰ ἀφθόνου πνευματικῆς τροφῆς, κηρυγμάτων, διαλέξεων κλπ., διαπαιδαγώγησιν τοῦ ποιμνίου, δὲν συμβάλλει τὸ ἀμετάθετον· διότι φυσικῶς ἐξαντλεῖται τὸ ποσὸν τῶν γνώσεων τοῦ Ἱεροκήρυκος· ἡ ἔλλειψις δὲ μάλιστα καταλλήλων βιβλίων πρὸς μελέτην καὶ πλουτισμὸν τοῦ Ἱερέως, θὰ ἐπιβάλῃ ἐπανάληψιν τῶν αὐτῶν πραγμάτων εἰς τὸ κήρυγμα καὶ μὲ τὸν αὐτὸν περίπου τρόπον διδομένων, ὥστε θὰ φέρῃ κόρον καὶ ἀνίαν εἰς τὸ ἐκκλησίασμα.

γ'. Αἱ ἀναπόδραστοι συνήθως προστριβαὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἱερέως καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου πρὸς ἄτομα ἢ οἰκογενείας τοῦ ποιμνίου του, μικραὶ οὖσαι εἰς τὴν ἀρχήν, μεγαλώνουν ἀφαντάστως μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου· ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχῃ ἐλπὶς μεταθέσεως, δημιουργεῖται κατάστασις ἀφόρητος καὶ διὰ τὸν ποιμένα καὶ διὰ τὸ ποίμνιον.

δ'. Προλαμβάνεται, διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ Ἱερέως, ἡ διάσπασις τῆς ἐνορίας, ὅταν τὰ πράγματα φθάνουν εἰς τὸ ἀπροχώρητον.

καὶ ε'. Εἶνε ζήτημα στοιχειώδους δικαιοσύνης ἡ προαγωγὴ οἱουδήποτε ἀξίου εἰς οἱονδήποτε κλάδον ὑπηρεσίας.

Οἱ ἴδιοι οὗτοι λόγοι ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς Ἱερεῖς καὶ τὰς Κοινότητας τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Οὐχ ἧττον ὅμως ὑπάρχουν καὶ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ μεταθετὸν παρουσιάζεται ὡς κακόν. Τοῦτο ἰδίως παρατηρεῖται ἐν Ἀμερικῇ, ὅπου τὸ μεταθετὸν διὰ λόγους σχετικοὺς τῶν ἐνταῦθα ἀναγκῶν τῶν Κοινοτήτων ἦτο καὶ εἶνε ἐν ἰσχύϊ ἀνέκαθεν, δηλ. ἀπὸ τῆς ὀργανώσεως Ἑλληνικῶν Ὀρθοδόξων Κοινοτήτων ἐν Ἀμερικῇ καὶ καθιερώθη, ἀφοῦ μέχρι τοῦ 1918 δὲν ὑπῆρχεν Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ἐπὶ τόπου.

Εἶναι δὲ οὗτοι:

α'. Ὅταν θεσπισθῇ τὸ μεταθετόν, ἀφοῦ εἶνε γεγονός, ὅτι εἰς ἑκάστην ἐνορίαν ὑπάρχουν καὶ φύσει ταραχοποιοί, οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦν ζητήματα, προκαλοῦν συνεχῶς τὸν Ἱερέα καὶ τὸν ἐρεθίζουν καὶ παρασύρουν καὶ ἄλλους φιλικῶς ἢ συγγενικῶς διακειμένους πρὸς αὐτούς, ἢ συμφεροντολογικῶς συνδεδεμένους, τότε πολὺ εὐκόλως θὰ δημιουργοῦνται οἱ ἄλλοι ἐκεῖνοι λόγοι, τοὺς ὁποίους τὸ ὑπόμνημα τοῦτο παραδέχεται, ὡς ἐπιβάλλοντας τὴν μετάθεσιν. Ἐνῷ ἂν οἱ τοιοῦτοι ταραχοποιοὶ γνωρίζουν, ὅτι ὁ

Ἱερεὺς δὲν μετατίθεται, ἢ μετατίθεται μόνον προαγόμενος, καὶ γνωρίζουν, ὅτι φέροντες εἰς τοιαύτην θέσιν τὸν Ἱερέα ὥστε νὰ γίνῃ οὗτος ἀνίκανος πρὸς προαγωγήν, θὰ τὸν ἔχουν ὡς τοιοῦτον εἰς τὴν ἐνορίαν των ἰσοβίως, θὰ φερθοῦν μὲ ἄλλον τρόπον, πολὺ καλύτερον καὶ ὑπομονητικώτερον.

Ἡ γνώμη δὲ αὕτη εἶνε ἡ τῶν περισσοτέρων Ἱερέων ἐν Ἀμερικῇ καὶ βασίζεται ἐπὶ πραγματικῶν γεγονότων. Ὑπάρχουν Κοινότητες εἰς τὰς ὁποίας ἐντὸς τῆς τελευταίας δεκαετίας ὑπηρέτησαν διαδοχικῶς 10-12 Ἱερεῖς, οἱ πλεῖστοι δὲ τούτων θεολόγοι. Βεβαίως ὑπάρχει καὶ τὸ ἀντίστοιχον γεγονός, ὅτι Ἱερεῖς, καὶ πεπαιδευμένοι ἀκόμη, δὲν δύνανται νὰ σταθοῦν πλέον τοῦ ἔτους εἰς καμμίαν Κοινότητα. Ἔχει δὲ εἰς τὰς στατιστικάς της ἡ Ἀρχιεπισκοπή, ὀνόματα Ἱερέων οἱ ὁποῖοι ἐντὸς τῆς αὐτῆς δεκαετίας ἤλλαξαν αὐτοπροαιρέτως ἢ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀλλάξουν 12-14 Κοινότητας.

Ὅτι τὸ μεταθετὸν τοῦ Κλήρου εἶνε αἴτιον τῆς δυσαρέστου καταστάσεως μερικῶν Κοινοτήτων, καθὼς καὶ μερικῶν Ἱερέων, διότι νομιμοποιημένον ὅν χρησιμοποιεῖται εὐκόλως ἑκατέρωθεν, δὲν ὑπάρχει οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία. Αὐτὸ δὲ γίνεται αἰτία νὰ ἐκπίπτῃ καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν Ἐφημερίων, ὅταν οὗτοι, φοβούμενοι τὴν μετάθεσιν ἡ ὁποία διὰ τοὺς οἰκογενειάρχας Ἱερεῖς εἶνε οἰκονομικὴ καταβαράθρωσις, ἐνδίδουν εἰς οἱανδήποτε παράλογον ἐνίοτε καὶ συχνὰ ἐπιζήμιον ἀπαίτησιν ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἰσχυρῶν παραγόντων τῆς Κοινότητος.

Οὐδὲ εἶναι δίκαιον νὰ ἐνοχοποιῶμεν τοὺς Ἐφημερίους πάντοτε, ὅταν οἱ τοιοῦτοι εὑρίσκωνται πρὸ ἀφορήτου καταστάσεως καὶ ἡ μόνη διέξοδος εἶνε ἡ μετάθεσις. Διότι συνήθως τοιαύτη κατάστασις δημιουργεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ὑπάρχουν δύο κόμματα εἴς τινας Κοινότητας· ὁπωσδήποτε δὲ καὶ ἂν συμπεριφερθῇ ὁ Ἱερεύς, ἡ μία μερὶς τὸν ἐχθρεύεται ὡς φιλικώτερον προσκείμενον πρὸς τὴν ἄλλην μερίδα· ἐὰν δὲ ἀποφύγῃ συστηματικῶς καὶ αὐστηρῶς καὶ τὰς δύο μερίδας, τότε γίνεται μισητὸς καὶ ἀπὸ τὰς δύο αὐτάς.

Ἐν Ἑλλάδι φυσικὰ εἶνε εὐκολώτερον νὰ εὐδοκιμήσῃ ὁ θεσμὸς τοῦ μεταθετοῦ τῶν Ἱερέων, διότι τὰ κακά, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ προέλθουν ἐξ αὐτοῦ, δύνανται ἐπίσης νὰ ἐξουδετερωθοῦν, καθότι ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἐκεῖ Ἀρχὴ ἐφαρμόζει καὶ νόμους ἐπιβολῆς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὄπισθέν των τὴν ἰσχὺν τῆς πολιτικῆς διοικητικῆς ἐξουσίας. Ἐν Ἀμερικῇ τοιοῦτος θεσμὸς προϋποθέτει ἀπόλυτον πεποίθησιν τῆς Ὁμογενείας ὅτι ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ἡ Ἀρχιεπισκοπή, δὲν ἔχει κανένα ἀπολύτως λόγον νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν θεσμὸν τοῦ μεταθετοῦ εἰς μίαν περίπτωσιν ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐφαρμογήν του εἰς ἄλλην περίπτωσιν, εἰμὴ μόνον τὸ καλῶς νοούμενον συμφέρον τῆς Κοινότητος, ἠθικὸν καὶ ὑλικόν.

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜ. ΠΟΛΥΖΩΙΔΟΥ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΓΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ἁγία Ἑβδομὰς λέγεται ἡ ἑβδομὰς ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων καὶ φθάνει μέχρις ἀκριβῶς τῆς Νυκτὸς τῆς Ἀναστάσεως. Ὀνομάζεται ἐπίσης Μεγάλη Ἑβδομάς, διότι, κατὰ τὴν ἔκφρασιν ἑνὸς τῶν μεγαλυτέρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, «μεγάλα ἀγαθὰ» ἐγένοντο χάριν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν ἑβδομάδα αὐτήν.

Ὡσαύτως λέγεται καὶ Ἑβδομὰς τῶν Παθῶν, διότι, κατ' αὐτήν, ὑπενθυμίζονται τὰ πάθη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὰ ὁποῖα ἔπαθεν Οὗτος ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐπίσης λέγεται καὶ Ἑβδομὰς Ξηροφαγίας, διότι, κατ' αὐτήν, ἐξηροφάγουν καὶ ἀπεῖχον ἐπιμελῶς ἀπὸ οἴνον καὶ ἀπὸ ποτά, εἰς παλαιοτέρους ἐννοεῖται καιρούς· ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, πλήρης ἀφαγία καὶ ἀποσία ἐξησκεῖτο κατὰ τὰς ἐξαιρετικῶς πενθίμους ἡμέρας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς καὶ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ὅπως καὶ τώρα γίνεται εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Ἱερὰς Μονάς μας, ἐφαρμόζεται δὲ τοῦτο καὶ εἰς πλείστας ὁμογενεῖς οἰκογενείας καὶ μάλιστα καὶ ἐνταῦθα.

Κατὰ τὴν ἱερωτάτην ταύτην ἑβδομάδα, εἰς ἐποχὰς ἀρχαιοτέρας, ἐκρατεῖτο ἀργία διὰ νὰ παρέχηται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καιρὸς εἰς ὅλους νὰ μελετοῦν καὶ νὰ μανθάνουν «τίς ὁ παθὼν Ἰησοῦς Χριστός», πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν γίνεται, ἀτυχῶς σήμερον, διότι κανεὶς κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος δὲν θέλει νὰ ἀπασχολήσῃ τὸν ἑαυτόν του διὰ νὰ μελετήσῃ βιβλία θρησκευτικοῦ περιεχομένου καὶ ἰδίως βιβλία σχετικὰ μὲ τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ.

Ἡ Ἑβδομὰς αὐτὴ ἐθεωρεῖτο καὶ ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν Ἑβδομὰς τῆς Ἀγαθοεργίας, ἀπεφυλακίζοντο δὲ κατ' αὐτὴν καὶ οἱ δι' ἐλαφρὰ χρέη ἢ ἐλαφρὰ πταίσματα ἢ πλημμελήματα φυλακισθέντες, ἀπηλευθεροῦντο δὲ πολλοὶ δοῦλοι. Οἱ χρονογράφοι τῶν μεταξὺ 8ου καὶ 11ου ἰδίως αἰώνων ἀναφέρουν λεπτομερείας πολλάκις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου πολὺ διεξοδικάς.

Κατὰ τὴν Μεγάλην Δευτέραν γίνεται ἀνάμνησις ἐκ μὲν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Παγκάλου, ἐκ δὲ τῆς Καινῆς Διαθήκης τῆς ξηρανθείσης συκῆς. Κατὰ τὴν Μεγάλην Τρίτην γίνεται μνεία τῆς θαυμασίας Παραβολῆς τῶν Δέκα Παρθένων. Τὴν δὲ Μεγάλην Τετάρτην προβάλλεται εἰς μίμησιν εἰς τοὺς πιστοὺς ἡ εἰλικρινὴς καὶ θερμὴ μετάνοια τῆς ἁμαρτωλῆς γυναικὸς τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὁποία ἤλειψε μὲ δάκρυα καὶ μὲ μῦρον τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου.

Καθ' ὅλας τὰς τρεῖς αὐτὰς Ἁγίας Ἡμέρας ψάλλονται εἰς ὅλους τοὺς Ὀρθοδόξους Ναούς μας τὰ τροπάρια «Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται» καὶ «Τὸν νυμφῶνά Σου βλέπω», κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος ψάλλονται ἄλλα κατάλληλα τροπάρια καὶ ἀναγινώσκονται ἀναγνώσματα ἐξόχου ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, προκαλοῦντα τὴν κατάνυξιν ὅλων.

Ἡ προσέλευσις τῶν Χριστιανῶν εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς κατὰ τὰς Ἁγίας Ἡμέρας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος εἶνε ἀθρωτάτη, δὲν ὑπάρχει δὲ Χριστιανὸς ὁ ὁποῖος νὰ μὴ συγκινηθῇ πρὸ τοῦ ἀκούσματος τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου μας.

Ο Ι ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΨΕΥΔΟΥΣ

ΗΙΕΡΑ 'Αρχιεπισκοπή, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Κυριακῆς τῆς 'Ορθοδοξίας, δι' 'Εγκυκλίου Της συνέστησεν εἰς τὸν 'Ι. Κλῆρον Αὐτῆς, ὅπως τὸ κήρυγμα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, εἶνε διὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ 'Ελληνικοῦ Κλήρου καὶ Λαοῦ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ πῶς θὰ ἐξακολουθήσῃ τούτους ἐνταῦθα, ὅπου ἀπό τινων ἐτῶν μετεφυτεύθη καὶ ἡ 'Ελληνικὴ 'Εκκλησία διὰ τῶν 'Ελλήνων μεταναστῶν.

"Εξοχον ἀληθῶς θέμα, ὅσον καὶ ἐπίκαιρον, ἀφοῦ ἡ μὲν Κυριακὴ τῆς 'Ορθοδοξίας εἶνε ἑορτασμὸς τῆς νίκης τῆς ἀληθείας κατὰ τοῦ ψεύδους μέχρι τοῦ 842 μ. Χ., ἔκτοτε δὲ οἱ ἀγῶνες οὗτοι δὲν ἔπαυσαν, ἀλλ' ἐξακολουθοῦν νὰ γίνωνται καὶ νὰ χρειάζωνται ἄλλο τόσον καὶ ἴσως καὶ περισσότερον.

"Ω! πόσοι τῇ ἀληθείᾳ ἀγῶνες δὲν ἔχουν γείνῃ μεταξὺ ἀληθείας καὶ ψεύδους, ἀρετῆς καὶ ἁμαρτίας, εἰλικρινείας καὶ ὑποκρισίας, ζωῆς καὶ θανάτου, καὶ δὲν ἐξακολουθοῦν σκληροὶ νὰ διεξάγωνται κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν αἰώνων, μέσα εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς γνώσεως καὶ τῶν τρόπων τῆς ζωῆς!

Τοὺς περισσοτέρους ὅμως καὶ τοὺς μεγαλητέρους καὶ τοὺς μᾶλλον αἱματηροὺς διεξήγαγε καὶ διεξάγει τὸ αἰωνόβιον ἐκεῖνο "Ιδρυμα, ὅπερ ἵδρυσεν ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας, "Οστις διὰ νὰ ἐννοηθῇ ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ ψεῦδος καλλίτερον καὶ διὰ νὰ γείνουν ἁπτότερα τὰ ὑπ' Αὐτοῦ κηρυχθέντα καὶ εὐαπόδεκτα ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἔγεινε καὶ ἄνθρωπος ἀκόμη καὶ δὲν ἀφῆκε τὸν ἑαυτόν Του ἔξω ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας. Τοὐναντίον, ἐκτὸς τῶν τόσων μόχθων οὓς κατέβαλε δι' αὐτήν, καὶ τῶν ἐξευτελισμῶν, ποὺ ἐδέχθη, ἔδωκεν ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην Του ζωήν, ἀπαιτῶν τὸ ἴδιον καὶ ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς Του μὲ τὸ παλαίφατον ἐκεῖνο «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι».

Τὸ "Ιδρυμα τοῦτο εἶνε ἡ 'Εκκλησία καὶ ὁ 'Ιδρυτὴς ὁ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ καταβὰς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀψευδὴς 'Ιησοῦς.

Ὡς νὰ μὴ ἔφθανον ὅμως οἱ ἐξωτερικοὶ ἀγῶνες τοῦ σωτηρίου τούτου ἱδρύματος διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν τῆς πεσούσης ἀνθρωπότητος, ἔπρεπε τὸ ψεῦδος νὰ εἰσχωρήσῃ καὶ μέσα εἰς τὸ "Ιδρυμα αὐτὸ ἀκόμη, ὅπερ ἐδημιουργήθη ἀκριβῶς διὰ τὴν διατήρησιν καὶ διάδοσιν τῆς ἀληθείας, διὰ ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἀλήθεια τοῦ 'Αποστόλου Παύλου, ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐναπεταμιεύθη εἰς ὀστράκινα σκεύη, διὰ νὰ «τελειῶται ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ ἐν ἀσθενείᾳ (τῇ ἀνθρωπίνῃ)».

'Εξ ὅλων ὅμως τῶν Τμημάτων, εἰς ἃ διήρεσε τὸ Ταμεῖον τῆς ἀληθείας ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία, τὸ Τμῆμα ἐκεῖνο, ὅπερ πρῶτον ἔλαβε τὴν ἀλήθειαν καὶ δι' ὃ ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας ἐπροφήτευσε τὸ «Νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου», τὸ ὁποῖον προσεκόμισεν εἰς τὴν θείαν ἀλήθειαν τὴν ἔξοχον γλῶσσάν του καὶ ὅ,τι ὑψηλὸν ἠδυνήθη νὰ παραγάγῃ τὸ πεπτωκὸς πλάσμα καὶ ἐσυστηματοποίησε τὴν ἀλήθειαν ταύτην συμφώνως πρὸς τὸν ἀνθρώπινον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι, ὥστε νὰ παραγάγῃ τὸν ἀπαράμιλλον 'Ελληνοχριστιανικὸν πολιτισμόν, τὸ Τμῆμα, λέγω, ἐκεῖνο, τὸ μικρὸν τὴν ἔκτασιν σήμερον, ἀλλὰ μέγα τὴν ἱστορίαν, ἡ 'Ελληνικὴ 'Εκκλησία διεξήγαγε τοὺς μᾶλλον αἱματηροὺς ἀγῶνας κατὰ τοῦ ψεύδους καὶ ὑπὲρ ἀνθρωπιστικοῦ πολιτισμοῦ.

Κλῆρος καὶ Λαὸς ἐπὶ 3 αἰῶνας τρόμου καὶ μαρτυρίων ἔβαψεν ἐπανειλημμένως τὴν σημαίαν τῆς ἀληθείας εἰς τὸ αἷμά του, φέρων αὐτὴν ἀφόβως ἐνώπιον Βασιλέων καὶ Μεγιστάνων καὶ τῶν μᾶλλον ἀπανθρώπων δυνάμεων τοῦ σκότους.

Καὶ κατόπιν ἐπὶ 11 αἰῶνας, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 'Ελληνοβυζαντινοῦ Κράτους, χιλιάδες Πατέρες ἀφόβως καὶ συνεχῶς ἐξηκολούθησαν τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ἀληθείας καὶ πρὸς τὰ ἔξω καὶ πρὸς τὰ ἔσω, καὶ πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς τὰ ἄνω, καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ 'Ελληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ μεταξὺ 'Εθνικῶν καὶ Χριστιανῶν.

Καὶ ὅτε ζυγὸς ἐκ τῶν στυγνοτέρων ἐπετέθη ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ 'Ελληνικοῦ αὐτοῦ Τμήματος τῆς 'Εκκλησίας, ὁ ἴδιος ὁ Κλῆρος καὶ Λαός της δὲν ἀπέκαμεν, ἐπὶ 5 ὅλους αἰῶνας νὰ ἔχῃ προτεταμένον τὸ στῆθος, ὄχι μόνον διὰ τὴν τήρησιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ δὴ ἀνοθεύτου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ζωὴν ἀκόμη ὁμαιμόνων τε καὶ ἀλλοφύλων ἀδιακρίτως, ἕως οὗ μετὰ θυσίας ἀφαντάστους ἐπανῆλθεν ἡ ποθητὴ ἐλευθερία εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῶν Βαλκανίων.

Καὶ ἔκτοτε δὲν ἔπαυσαν μὲ τὰ γλίσχρα μέσα νὰ ἀγωνίζηται διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν πολιτισμόν.

'Αλλ' αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους δὲν ἔπαυσαν τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν κατὰ τῆς ἀληθείας. "Αλλοτε ἐν ὀνόματι τῆς ὡραίας, ἀλλ' οὐχὶ ἀλανθάστου, ὡς ἀνθρωπίνης, ἐπιστήμης, ἄλλοτε ἐν ὀνόματι τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀνθρωπινωτέρας ζωῆς, ἄλλοτε ἐν ὀνόματι ταξικῶν ἢ ἐθνικιστικῶν διακρίσεων καὶ ἐν γένει συστημάτων ἀνθρωπίνων, αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους διεξάγουν σατανικοὺς ἀγῶνας, διὰ νὰ ἐκριζώσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ ὅλας τὰς σωτηρίους ἠθικὰς ἀρχὰς καὶ νὰ ρίψουν, ὄχι πλέον μέρη, ἀλλ' ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν κόλασιν τῆς ἀναρχίας καὶ τῶν αἱμάτων.

Καὶ ὅλοι οἱ εὖ φρονοῦντες στρέφουν καὶ πάλιν ὅλας τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας εἰς τὰ Τμήματα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ναζωραίου, ἀλλ' ἡνωμένα, διότι ἡνωμένη μόνον δύναμις δύναται νὰ φέρῃ τὰ ποθητὰ ἀποτελέσματα ἀσφαλῶς.

Εἶνε καιρὸς ἀνασυντάξεως.

Δὲν φθάνει μόνον ἡ προσπάθεια ἡ κατατετμημένη τοῦ παρελθόντος, ὅσον θαυμασίαν γενναιότητα καὶ ἂν δεικνύῃ.

Καὶ εἰς τὴν ἀνασύνταξιν αὐτὴν ὅλα τὰ Τμήματα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ χρειάζονται στελέχη κατάλληλα. Ἀξιωματικοὺς μορφωμένους, Κληρικοὺς μὲ ἐγκυκλοπαιδικότητα καὶ διαύγειαν πνεύματος καὶ εὐρύνοιαν καὶ χαρακτῆρα, ἵνα, χωρὶς νὰ περιφρονοῦν τὰς ἀληθείας τοῦ παρελθόντος, αἱ ὁποῖαι φέρουν τὴν σφραγῖδα τῆς πείρας, νὰ οἰκειοποιῶνται καὶ δοκιμάζουν τὰς νέας μὲ ὅλην τὴν ἐπιφύλαξιν ἐν ἀδελφικῇ συνεργασίᾳ, ἀποβλέποντες εἰς ἕνα σκοπόν, τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ κόσμου εἰς τὴν χριστιανικὴν ὁδόν, ἐξ ἧς ἐξετράπη, καὶ ἰδίως δίδουσα Θεὸν εἰς τὴν Νέαν Γενεάν, ἥτις εἰς πολλὰ μέρη, ἕνεκα διαφόρων λόγων, ἀνατρέφεται χωρὶς Θεὸν καὶ διὰ τοῦτο πληροῖ τὴν γῆν ἐγκλημάτων ἀπ' αὐτῆς σχεδὸν τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Ἰδιαιτέρως δὲ ἡ νεόφυτος διὰ τὴν Ἀμερικὴν Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ μόλις χθὲς ἐξελθοῦσα ἐκ χάους κινδυνωδεστάτου καὶ κατορθώσασα νὰ θέσῃ ὁπωσδήποτε τὰς βάσεις ὀργανώσεως συμφώνου πρὸς τὰς ἐπιτοπίους συνθήκας, χρειάζεται, ἀκόμη περισσότερον, Κλῆρον ἀμιλλώμενον εἴς τε τὴν μόρφωσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα πρὸς τοὺς Μεγάλους Πατέρας της.

Βεβαίως ὁ σημερινὸς Κλῆρος ἔκαμε καὶ κάμνει τὸ καθῆκόν του κατὰ πλειονότητα, ὡς μάρτυς ἀληθῶς κατὰ τὴν λίαν ἐπιτυχῆ ἔκφρασιν ἀλλοδόξου συζύγου ἐγκρίτου Ἕλληνος Ἰατροῦ τοῦ Σικάγου.

Ἀλλ' ἡμεῖς φεύγομεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, λόγῳ τῶν φυσικῶν νόμων. Καὶ οἱ καιροὶ ἀλλάσσουν καὶ οἱ ἐχθροί. Καὶ ἑπομένως καὶ τὰ ὅπλα καὶ αἱ μέθοδοι. Καὶ οἱ διάδοχοί μας χρειάζονται μηχανουργεῖον μὲ ὅπλα παλαιά τε καὶ νέα, καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν παλαιόν τε καὶ νέον, ἵνα, ὄχι μόνον ἀγωνισθοῦν πρὸς σωτηρίαν τῶν ἐθνικῶν μας βλαστῶν, ἀλλὰ καὶ συναγωνισθοῦν ἀδελφικῶς μετὰ τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων τῶν ἄλλων Τμημάτων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, συνεισφέροντες ἁρμοδίως, ὅ,τι καλὸν ἔχει ἡ παλαίμαχος Ἐκκλησία των καὶ λαμβάνοντες παρ' αὐτῶν, ὅ,τι ὑγιὲς ἐν πίστει καὶ ἤθει ἡ Θεία Χάρις διετήρησεν ἢ ἀνέπτυξε πρὸς προάσπισιν τῆς Θείας ἀληθείας καὶ ἀνθρωπιστικοῦ πολιτισμοῦ, πρὸς σωτηρίαν τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος, ὡς εἶνε ὁ μέγας σκοπὸς τοῦ Σωτῆρος.

Ποῦ καὶ πῶς θὰ προπαρασκευασθοῦν οὗτοι, ἂν μὴ καταλλήλως ὅλοι, Κλῆρος καὶ Λαὸς ἀγωνισθῶμεν;

Διὰ τοιοῦτον ἐργαστήριον γίνεται μία ἀρχὴ εἰς τὸ Πάμφρετ. Ἂς τὸ ἐνισχύσωμεν ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς καὶ ἂς παρακολουθῶμεν τὸ σύστημά του καὶ τοὺς καρπούς του, συμπληροῦντες τὰς ἐλλείψεις καὶ αὐξάνοντες τὴν ἀπόδοσιν.

Ἡ ζητουμένη θυσία εἶνε γελοία, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου. Ἕν δολλάριον καὶ διὰ τὸν πτωχότατον εἶνε μηδὲν δι' ἕν ὁλόκληρον ἔτος.

Θὰ παρουσιάσωμεν προφάσεις; Θὰ εἶνε ἀνάξιαι τοῦ ἔργου καὶ ἡμεῖς ἀνάξιοι τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἀναγκῶν. Τότε δὲν θὰ ἐμπνεώμεθα καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ἣν τόσον ἐξυπηρέτησεν ἡ Φυλή μας καὶ ἧς τὴν ἑορτὴν εἴχομεν τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας. Καὶ τὴν ἑορτάζομεν τυπικῶς. Καὶ οἱ τύποι, χωρὶς τὸ πνεῦμα εἶνε ἀνίσχυροι. Καὶ θὰ ἐξέλθωμεν τότε ἐκ τῶν ἀγώνων, ὄχι νικηταί, ἀλλ' ἡττημένοι.

Θέλομεν νίκην; Μόνον μὲ τὴν θυσίαν θὰ τὴν ἐπιτύχωμεν, καὶ δὴ ὄχι τὴν ὑλικὴν μόνον, ἀλλὰ τὴν τοῦ ὅλου ἀνθρώπου. Μᾶς τὸ ἀπέδειξεν ὁ Χριστός μας μὲ τὸν δρόμον ποὺ ἠκολούθησε, καὶ ἔδωκε καὶ δίδει τὴν νίκην. Τὸν δρόμον τοῦ σταυροῦ. Μᾶς τὸ δεικνύει ἡ Ἱστορία μας. Θὰ τὴν ἀπαρνηθῶμεν;

Οἰκ. ΚΩΝΣΤΑΣ Χ' ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΞΕΔΟΘΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Εἶναι τονισμένον εἰς τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν μὲ Εὐρωπαϊκὴν παρασημαντικήν. Ἐνηρμονισμένον διὰ τετραφωνίαν καὶ Μουσικὸν Ὄργανον, Ἁρμόνιον ἢ Πιάνο. Περιέχει ὅλην τὴν Λειτουργίαν, τὰ ψαλλόμενα ὑπὸ τῆς χορῳδίας καὶ εὐχὰς καὶ αἰτήσεις τοῦ Ἱερέως. Περιλαμβάνει μίαν Λειτουργίαν διὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μεγάλας Ἑορτὰς καὶ ἄλλην συντομωτέραν διὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὰς Καθημερινάς. Εἶναι λίαν εὔχρηστον καὶ ἡ τιμή του ἐκανονίσθη εἰς μόνον 75 σέντς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως καὶ βιβλιοδετήσεως.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΘΗΤΕ

τὸ νέον τοῦτο Μουσικὸν Βιβλίον διὰ τὰς Ἐκκλησίας, τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὰ σπίτια.

Ἀπευθυνθῆτε:

Supreme Educational Board, Greek Archdiocese
25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

Πρωθιερ. Μ. Κεστεκίδου, Ἱερ. Προϊσταμένου
τοῦ «Τιμίου Σταυροῦ», Birmingham, Ala.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἡ Ἐκκλησία πανηγυρίζει τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ Κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος Μυστηρίου τὴν φανέρωσιν, διότι: Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται:

Ἐπὶ χιλιετηρίδας ὁλοκλήρους τώρα, ἡ ἀνθρωπότης ἀνέμενε τὸν Ἐλευθερωτὴν Ἰησοῦν. Ὁ Γαλαξίας τῶν Προφητῶν τὸν ἐξήγγειλε καὶ αἱ καρδίαι ἐπάλλοντο ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ ἐρχομοῦ του. Καὶ ἦτο ὁ ἐρχομός Του ἀπαραίτητος, ἡ δὲ ἐμφάνισίς Του ὑπερπροθητή.

Ἡ ἀνθρωπότης ἐδίψα τὸν Χριστόν. Κουρασμένη ἀπὸ ἰδέας, αἵτινες δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ τὴν θρέψουν, ἀηδιασμένη ἀπὸ τὴν ζωὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία τὴν ἐδάμαζε καὶ τὴν ἐξηυτέλιζεν, ἐπόθησε τὰ ὑψηλά, ἐζήτει νὰ ἀναπνεύσῃ ἀέρα ἁγιότητος, ἐνοστάλγησε τὴν ἡδονήν, τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ ἀρετή. Ἀλλὰ τὸ βάραθρον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε καταπέσει, ἦτο ὑπέρβαθυ, καὶ αἱ δυνάμεις τῆς λιποσάρκου ἀνθρωπότητος δὲν τὴν ἐπήρκουν διὰ νὰ ἀναρριχθῇ μέχρι τοῦ φωτός, μέχρι τοῦ ἀέρος. Ποῖος θὰ τὴν ἔσωζεν; Ἐπέπρωτο νὰ μείνῃ ἐκεῖ νεκρὰ καὶ ἐγκατελελειμμένη;

Ἡ ἀνθρωπότης ὠνειροπόλησε τὸν Σωτῆρά της, προητοίμασε τὴν ἐμφάνισίν Του μὲ τὰ βάσανα, τὰ ὁποῖα ὑπέστη καὶ μὲ τοὺς ἐξευτελισμούς καὶ δι' αὐτὸ σκιρτᾷ ἀπὸ χαρᾶς, ἐπειδή, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται καί, Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Ἀλλά,

Καὶ τὸ Ἔθνος πανηγυρίζει τὴν Ἐλευθερίαν Του, τὴν ὁποίαν ἐπὶ αἰῶνας ἀνέμενεν. Ὅλοι οἱ ποιηταί του, καὶ ὅλοι οἱ μεγαλόκαρδοι πατριῶται τὴν εἶχον ἐξαγγείλει, ἐνῷ μέσα εἰς τῶν δούλων τὰ στήθη ἐπάλλετο εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ἐρχομοῦ της κάθε καρδία. Καὶ ὁ ἐρχομὸς τῆς Ἐλευθερίας ἦτο ἀπαραίτητος, ἡ ἐμφάνισίς της ὑπερπροθητή.

Ὅλον τὸ Ἔθνος τὴν ἐδίψα. Ὑβρισθέν, ταλαιπωρηθέν, διωχθέν, ἐξανδραποδισθέν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην παρουσίαζεν ὁμοιότητα πρὸς τὸ ἄλλοτε Ἔθνος, τὸ ἰσχυρόν, τὸ πολιτισμένον, τὸ ἐπιβλητικόν, τὸ Ἔθνος τὸ ὁποῖον ἐγνώριζε νὰ μάχηται, διὰ νὰ προστατεύῃ τὸν πολιτισμὸν τῆς Εὐρώπης.

Τὸ Ἔθνος ἐδικαιοῦτο νὰ ἴδῃ τὴν Ἐλευθερίαν του, Καίτοι εἶχε δουλωθῇ, ἐν τούτοις μέσα εἰς τὰ στήθη του ἐνεφώλευεν ἄσβεστος ἡ σπίθα ἐκείνη, ἑτοίμη νὰ ἐξαφθῇ εἰς μίαν ἀκατάβλητον καὶ οὐρανομήκη φλόγα. Εἶχε δουλωθῇ τὸ Σῶμα τοῦ Ἔθνους, ὄχι ὅμως καὶ ἡ ψυχή του.

Ἡ πρώτη καὶ μικρὰ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἡ ἔχουσα κατ' ἀρχὰς τὰ στενὰ τῆς Ἰουδαίας ὅρια, ἐξηπλώθη ἀνὰ τὸν κόσμον σύμπαντα καὶ κατέκτησε διὰ τῆς πειθοῦς καὶ τοῦ κύρους της καὶ διὰ τῆς ἰσχύος τῆς ἀληθείας, τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες δι' αὐτῆς ἐγνώρισαν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐφικτὴν εὐτυχίαν καὶ τὸν ἀληθῆ τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως προορισμόν.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀνῆλθε μετὰ τοῦ ἱδρυτοῦ Της τὸν θρόνον τὸν ὑπέρλαμπρον τῆς δόξης καὶ ἐφώτισε διὰ τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ὑγιοῦς διδασκαλίας της τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ σκότη, τὰ κυριαρχοῦντα τῶν ἀνθρωπίνων πνευμάτων καὶ καρδιῶν.

Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία πρὸ τοῦ ἀνέλθῃ τὸν θρόνον τῆς δόξης της, ἐβάδισε τὸν ἐπίπονον καὶ σκληρὸν τοῦ Γολγοθᾶ ἀνήφορον, ἡ δὲ πορφύρα, ἥτις σήμερον περιλάμπρως τὴν περιβάλλει, εἶνε βαμμένη ἀπὸ αἵματα μαρτυρικά. Αἱ δέλτοι τῆς Ἱστορίας της, μεσταὶ διωγμῶν καὶ πλεκτανῶν, παγίδων καὶ κακώσεων, εἶναι ἐξ ἴσου καὶ ὑπερπλήρεις ἀπὸ δείγματα εὐσταθείας καὶ πίστεως, γενναιότητος καὶ αὐτοθυσίας, ὑπομονῆς καὶ ἀνοχῆς, ἐπιεικείας καὶ ἐγκαρτερήσεως. Πρὸ τῶν ἀδιατρύτων τούτων θωράκων, τὰ βέλη, τὰ ἔξωθεν βαλλόμενα, ἀπεστομοῦντο, τὸ δὲ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ Ψυχὴ αὐτῆς ἀπέμενον ἄτρωτοι.

Ναί!, ἐγνώρισεν ἡ Χριστιανικὴ Ἑλληνικὴ φυλὴ τὴν μανίαν τῶν ἀγρίων λύκων, οἱ ὁποῖοι κατεσπάρασσον τὰ σπλάγχνα της, οἱ ὁποῖοι ἐζήτουν νὰ ροφήσωσι καὶ τὴν ψυχήν της ἀκόμη, καὶ νὰ διασκορπίσωσι καὶ τὴν τελευταίαν της ἀκόμη πνοήν διὰ νὰ δυνηθῶσι πατῶντες ἐπὶ τοῦ πτώματός της κορεσμένοι αἵματος καὶ ἐκδικήσεως νὰ διασαλπίσωσιν εἰς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης ὅτι: Ἀπέθανεν!

Ἐφιλοδόξησαν τοιαύτην νίκην, ἐφιλοδόξησαν τὸ ἔργον· τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς καταστροφῆς καὶ ἐχάλκευσαν τότε τὸ σχέδιον τῆς ἐξοντώσεως· τὰ πάντα προεδήλουν τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ σχεδίου ἐκείνου, πλήν.....

Πλήν, τὸ Ἔθνος, τὸ Ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ἰσχύν του ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ μεγάλου προορισμοῦ καὶ τῆς ἐκπολιτιστικῆς δράσεώς του, τὸ Ἔθνος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐλησμόνησεν, ὅτι μαζὺ μὲ τὰ Ἀλεξάνδρεια ὅπλα διέδιδεν αὐτὸ καὶ τὸν πολιτισμὸν εἰς ἐδάφη μακρυνά, τὸ Ἔθνος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν λησμονήσει, ὅτι πάντοτε ἐθυσιάσθη ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων, ἐκεῖ μὲν ἐξεδήλωσε τὴν θέλησίν του διὰ μιᾶς ἐνεργοῦ δράσεως, ἀλλαχοῦ δὲ διὰ μιᾶς σθεναρᾶς ἀντοχῆς καὶ ἀντιστάσεως, ἡ ὁποία ἔφερεν ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς λελογισμένης ἀμύνης.

Δὲν ἐκάμφθη. Κατέπιε τοὺς λυγμούς του, ἠψήφησε διὰ τὰς πληγάς του, καί, πλέον μέσα εἰς τὸ αἷμά του, ἤλπιζε, διότι ἐγνώριζεν, ὅτι τὰ πάντα ἦσαν καταιγὶς παροδική. Καὶ ὄντως, τοῦτο καὶ συνέβη.

Χάριν τοῦ φαινομένου τούτου, τὸ Ἔθνος, τὸ ὁποῖον παρουσίασε τόσην ζωτικότητα, ἔπρεπε νὰ ἴδῃ τὴν ὡραίαν ἡμέραν τοῦ λυτρωμοῦ. Ἔπρεπε νὰ αἰσθανθῇ χαρμοσύνους κτύπους τῆς ἐνθουσιώσης καρδίας Του. Ἔπρεπε νὰ ἴδῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἡγουμένην καὶ πρωτοστατοῦσαν καθ' ὅλους τοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας του. Διότι, ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε πάντοτε ἡ καρδία τοῦ Ἔθνους. Καί, ὡς ἐκείνη τοῦ σώματος, οὕτω καὶ αὕτη ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ καὶ ἀείποτε θὰ ἀποτελῇ τὸ εὐγενέστερον ὄργανον τοῦ ὀργανισμοῦ του. Ἦτο τὸ κάτοπτρον τῆς ζωῆς του καὶ τὴν εἴδομεν λαμπράν, ἔνδοξον, τετιμημένην, μεγαλοπρεπῆ, χρυσοπάρυφον τότε, ὁπόταν καὶ τὸ Ἔθνος ἦτο μέγα καὶ ἰσχυρόν, ὅταν εὐημέρει καί, ὅταν τὰ σύνορα τοῦ κράτους ἤρχιζον ἀπὸ τὰ Πυρηναῖα διὰ νὰ καταλήξουν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

Τὴν ἐκατηγόρησαν, ὡς μεγαλαυχοῦσαν καὶ ὑπερφίαλον. Καὶ ὅμως οἱ κατήγοροί της τὴν εἶδον νὰ περιβάλληται ἐθελουσίως καὶ καρτερικῶς τὸν τρίχινον σάκκον τῶν στερήσεων καὶ τῶν περιορισμῶν, ὅταν τὸ Ἔθνος αὐτό, τὸ ἄλλοτε μέγα, ἐσμικρύνθη, ὅταν οἱ ἄλλοτε ἐλεύθεροι ἐξέπεσον.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν προσετέθη εἰς τοὺς κυρίους τοῦ Ἔθνους. Ἔλαβε τὴν θέσιν της μεταξὺ τῶν Εἱλώτων καὶ τῶν

(Συνέχεια εἰς τὴν 15ην Σελίδα)

ΑΡΘΡΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

ΑΛΗΘΗΣ ΠΟΔΗΓΕΤΙΣ

ΟΜΙΛΩΝ, προχθὲς ἀκόμη, ἕνας διακεκριμένος χειριστὴς τοῦ καλάμου, ὁ Δρ. Μ. CENTEGART, ἐτόνισεν ὅτι σήμερον ὅλα τὰ συστήματα καὶ ὅλαι αἱ θεωρίαι, ἀριστερίζουσαι καὶ μὴ ἀριστερίζουσαι, ἀποτείνονται κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν νεολαίαν. Διότι αὐτή, μὲ τὴν ἔλλειψιν γνώσεων στερεῶν καὶ μὲ τὸ εὐμετάβλητον αὐτῆς, εἶνε μᾶλλον εὐάλωτος εἰς τὰ δίκτυα τῆς παραπλανήσεως. Οἱ διέποντες τὰς τύχας τῶν Ἐθνῶν καὶ οἱ θέλοντες νὰ διευθύνουν, ὅπως αὐτοὶ φαντάζονται, τὸν νοῦν καὶ τὰς καρδίας τῶν λαῶν, ἀπευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ παιδιά, καὶ μάλιστα εἰς τὰ πτωχὰ παιδιά. Κάμνουν συνήθως τὰς μεγαλυτέρας τῶν ὑποσχέσεων· ἀλλ' ὑπὸ τὰς ὑποσχέσεις ἐκείνας, κρύπτονται κάποτε σκοποὶ κακοὶ καὶ προθέσεις καταχθόνιοι. Μόνον ἡ Θρησκεία, ἡ ἀγνὴ αὐτὴ καὶ θεία δύναμις, μόνον αὐτή, ἀποφεύγει ἀπὸ τοῦ νὰ μετατρέψῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ παραπλανήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς οἱασδήποτε ἀνάγκας καὶ ἂν εὑρίσκωνται Αὐτὴ ἢ ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἀνέλαβε νὰ ποδηγετήσῃ. Διὰ αὐτὸ καὶ ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην πρὸς Αὐτήν. Ἐὰν εἰς τὴν φυσικὴν μητέρα μας δεικνύομεν τόσην ἐμπιστοσύνην, βέβαιοι ὄντες ὅτι οὐδέποτε εἶνε δυνατὸν αὐτὴ νὰ μᾶς κάμῃ κακόν, διατὶ νὰ μὴ δείξωμεν μεγαλυτέραν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν «μητέρα» τὴν «μεγάλην», τὴν μητέρα ὅλου τοῦ κόσμου, ὅπως ἐμφανίζεται σήμερον ἡ θρησκεία δίδουσα, καὶ φυλάττουσα πάντοτε τὰς ὑποσχέσεις της καὶ ποδηγετοῦσα ἀλανθάστως ὅλους τοὺς πραγματικῶς καὶ ἀνεπιφυλάκτως ἐμπιστευομένους εἰς αὐτήν;

— + —

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ τῆς παρούσης στήλης, παρακολουθήσας τελευταίως συνεδρίαν ἐν τῇ ὁποίᾳ παρευρίσκετο καὶ παλαίμαχος Ὁμιλητὴς καὶ Ὀργανωτὴς διαφόρων παγκοσμίων συλλόγων Νέων καὶ Νεανίδων, ηὐχαριστήθη ἐξαιρετικῶς ἀκούσας ἀπὸ τὸ στόμα αὐτοῦ διαφόρους δηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἴσως δὲν ἀνάγονται εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ παρόντος σημειώματος οὕτως ὥστε νὰ ἀναγραφοῦν ἐνταῦθα. Μίαν ὅμως δήλωσιν, ἐκτάκτως εὐχάριστον, εὐχαρίστως φέρομεν εἰς τὴν δημοσιότητα:—ὅτι δηλαδ. αἱ Κεντρικαὶ Διευθύνσεις τῶν Συλλόγων Νέων καὶ Νεανίδων ἔχουν ὑπ' ὄψει νὰ θέσουν σὺν τῷ χρόνῳ τοὺς Συλλόγους των ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιρροὴν τῆς Ἐκκλησίας οὕτως ὥστε αὐτὴ νὰ ἀναλάβῃ πλήρως τὴν ποδηγέτησιν αὐτῶν διότι τοῦτο καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀποστολήν Της, ἄλλως τε. Δὲν ὑπάρχει φυσικώτερον τούτου. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὑψίστην ἀποστολὴν νὰ κατευθύνῃ καὶ ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς τὴν Νεολαίαν. Εἶνε ἔργον ἰδικόν Της νὰ ποδηγετῇ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς νέους ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ ζοῦν οὗτοι βίον ἥσυχον καὶ ὡραῖον. Ἂν μέχρι σήμερον εἶχεν ὑπὸ τὴν ἄμεσον κυριαρχίαν Της τὴν νεότητα, τὰ πράγματα ὡρισμένως θὰ ἦσαν πολὺ καλύτερα. Εἶνε καιρὸς πλέον τώρα ὅτε ἡ Ἐκκλησία ἀπηλλάγη ἀπὸ μερικὰς ἄλλας εὐθύνας, τὰς ὁποίας εἶχε μέχρι τοῦδε, νὰ ἀναλάβῃ τὴν παρακολούθησιν καὶ ἐποπτείαν ὅλων σὺν τῷ χρόνῳ τῶν Σωματείων Νέων καὶ Νεανίδων.

ΑΚΟΥΕΤΩΣΑΝ ΤΑΥΤΑ

ΕΙΣ τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ ἀγγλοφώνου Καθολικοῦ Περιοδικοῦ «Ὁ Χρυσόστομος» τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται ἐν ALIQUIPPA, PA., ὁ συντάκτης αὐτοῦ γράφων περὶ Ὀρθοδόξων, μετὰ χαρακτηριστικῆς ἐκφράσεως παρατηρεῖ ὅτι «γενικῶς ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εὑρίσκεται ἐν προστριβαῖς καὶ διαφωνίαις» καὶ ἀποδίδει τοῦτο εἰς τὴν ἔλλειψιν αὐστηρᾶς «κεντρικῆς ἐξουσίας». Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ θελήσωμεν νὰ ἀντιτάξωμεν ἐπιχειρήματα διὰ νὰ διαψεύσωμεν τὴν δήλωσιν τοῦ Καθολικοῦ συντάκτου. Θὰ γελάσωμεν ἀσφαλῶς τὸν ἑαυτόν μας ἐὰν προσπαθήσωμεν νὰ δικαιολογηθῶμεν. Τὸ ἁπλούστερον ἴσως ἐπιχείρημα θὰ ἦτο νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι ἔχουν παρεξηγήσεις καὶ ἔριδας καὶ φιλονεικίας. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν μᾶς δικαιολογεῖ. Ἐκεῖνο ὅπερ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει εἶνε ὅτι οἱ ἄλλοι μᾶς κρίνουν αὐστηρότερον διότι μᾶς παρακολουθοῦν καὶ περισσότερον. Εἶνε γεγονὸς ὅτι προσδοκᾷ κανεὶς πολλὰ ἀπὸ τοὺς ἔχοντας καὶ πολλά. Καὶ ἡ ἡμετέρα Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, διατηροῦσα ἀνόθευτον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων Του, τυγχάνουσα ἡ Μόνη, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, παρακολουθεῖται ἀπὸ ὅλους. Καὶ εἶνε καθῆκον ἡμῶν τῶν Ὀρθοδόξων ὅλων νὰ φροντίζωμεν ὥστε νὰ μὴ θίγηται ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον τὸ ὄνομα καὶ τὸ γόητρόν Της. Πιστοὶ γύρω ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἂς γρηγορῶμεν πάντοτε, ἂς ἀποφεύγωμεν τὰς ἀταξίας καὶ διὰ λόγους πίστεως, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μὴ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὰ χείλη ξένων συντακτῶν παρατηρήσεις ὡς ἡ ἀνωτέρω.

— + —

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ;

Ο Δρ. S. E. GOLDSTEIN, τῆς Νέας Ὑόρκης, εἰς μίαν τελευταίαν του ὁμιλίαν, συνέστησεν ἀνεπιφυλάκτως ὅπως δίδωνται εἰς τὰς πλείστας τῶν Ἀνωτέρων Σχολῶν μαθήματα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πολλῶν προβλημάτων ἅτινα ἐκπηδοῦν εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ γάμου εἰς τὰ περισσότερα τῶν ἀνδρογύνων, τόσον τῶν μεγάλων ὅσον καὶ τῶν μικρῶν πόλεων. Ἐάν, θέλωμεν, ἐτόνισε, νὰ μὴ ἴδωμεν, ἐν τῇ Μεγάλῃ ταύτῃ Χώρᾳ, τὴν οἰκογένειαν ἀποσυνθετουμένην, τὰ διαζύγια πληθυνόμενα, τὰ τέκνα λαμβάνοντα δρόμον κακόν, ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν μέτρα σύντονα πρὶν τὸ κακὸν προχωρήσῃ περισσότερον, ὁπότε θὰ εἶνε πολὺ ἀργά. Ἕνας λόγος ποὺ τὰ οἰκογενειακὰ χαλαροῦνται, εἶνε διότι οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι δὲν θέλουν νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἀπαιτεῖται εἰδικὴ προετοιμασία καὶ προκατήχησις διὰ τὸν γάμον καὶ διὰ τὴν οἰκογενειακὴν ζωήν. Πράγματι. Κανεὶς νέος καὶ καμμία νέα σήμερον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ προβλήματα μὲ τὰ ὁποῖα ὁ γάμος καὶ ὁ οἰκογενειακὸς βίος πάντοτε συνοδεύεται ἐὰν δὲν ἔχῃ τοιαύτην μόρφωσιν καὶ προπαρασκευὴν ὡσὰν αὐτὴν ποὺ δίδεται εἰς τὰ καλλίτερα Κολλέγια. Ἐκτὸς δὲ αὐτῆς τῆς εἰδικῆς προπαρασκευῆς θὰ ἔπρεπεν οἱ ὑποψήφιοι πρὸς γάμον νέοι καὶ νέαι νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὰς οἰκογενειακὰς παραδόσεις, τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὰς σ υ μ β ο υ λ ὰ ς τ ῶ ν γ ο ν έ ω ν καὶ μεγαλυτέρων εἰς τὰ ζητήματα καί, πρὸ παντὸς νὰ μὴ φαντάζωνται ὅτι τὰ ξεύρουν ὅλα.

'Αρχιμανδ. 'Αθηναγ. Καβάδα

Ο ΑΜΒΩΝ

«'Υμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων».

Σεῖς εἶσθε τὸ ἁλάτι τῆς κοινωνίας· ἐὰν τὸ ἅλας τὸ κοινωνικὸ χάσῃ τὴ συστατική του δύναμι μὲ τί τότε θὰ ἁλατισθῇ ἡ κοινωνία γιὰ νὰ μὴ σαπῇ; κοινωνικὸ ἁλάτι χωρὶς τὴ στυπτικὴ δύναμι δὲν ἀξίζει γιὰ τίποτε· ἂς πεταχθῇ στὸ δρόμο νὰ τὸ πατοῦν οἱ διαβάτες.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίαν τοῦ Σωτῆρος εἶνε ἀμέσως μετὰ τοὺς Μακαρισμούς.

Διάφοροι ἑρμηνευταὶ τῶν Εὐαγγελίων, οἱ ὁποῖοι προσέχουν περισσότερο στὲς λέξεις καὶ τὴ γραμματικὴ τοῦ Εὐαγγελίου παρὰ στὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἔννοια λέγουν ὅτι τὰ λόγια αὐτὰ τὰ εἶπε ὁ 'Ιησοῦς μόνο πρὸς τοὺς 'Αποστόλους τοὺς ἀποκλειστικοὺς μαθητάς του καὶ ἑπομένως τὰ λόγια αὐτὰ ἀπέβλεπαν εἰς τὸ ποίου εἴδους χαρακτῆρα πρέπει νὰ ἔχουν οἱ κήρυκες, διδάσκαλοι καὶ ποιμένες τοῦ Χριστιανικοῦ ποιμνίου. Ὅτι αὐτοὶ πρέπει νὰ εἶνε σὰν τ' ἁλάτι ποὺ βαστάει τὰ διάφορα τρόφιμα ὥστε νὰ μὴ χαλάσουν καὶ σαποῦν. Μπορεῖ νὰ ἔχουν δίκηο οἱ ἑρμηνευταὶ αὐτοὶ ἀλλὰ ὁ 'Ιησοῦς ἐκείνη τὴν ὥρα δὲν εἶχε ἐμπρός του μόνο τοὺς 12 μαθητάς του· εἶχε ἕνα πλῆθος λαοῦ ποὺ ἤθελαν νὰ ἀκοῦν τὴ διδασκαλία του καὶ ἐμαζεύοντο ὅπου ἐδίδασκε. Πρὸς αὐτοὺς ὅλους γενικὰ ὡμιλοῦσε καὶ δι' ὅλους εἶπε τοὺς μακαρισμοὺς καὶ ἐξακολουθῶν ἄνευ διακοπῆς ὅλους αὐτοὺς ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοὺς ὠνόμασε κοινωνικὸ ἁλάτι, γιατὶ εἶχεν ὑπ' ὄψει του ὅτι ὅσοι θέλουν νὰ εἶναι ὀπαδοί του χριστιανοί, ὅλοι πρέπει νὰ εἶνε τὸ ἁλάτι τῆς κοινωνίας· τῆς κοινωνίας ποὺ δὲν ἔχει μόνο χριστιανούς, ἔχει καὶ ὀπαδοὺς διαφόρων θρησκειῶν καὶ ἰδεῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν σκοτίζονται γιὰ καμμιὰ κοινωνικὴν ἠθικήν, γιὰ καμμιὰ ἀνύψωσι τῆς κοινωνίας σὲ ἀνώτερο ἐπίπεδο.

Γιὰ ὅλους λοιπὸν τοὺς θέλοντας νὰ εἶναι χριστιανοί, ἔλεγε ὁ 'Ιησοῦς, ὅτι ὁ χαρακτῆράς των πρέπει νὰ εἶνε στὴν κοινωνία τέτοιος, ὥστε νὰ ἐξουδετεροῖ τὴ μούχλα καὶ τὴ σαπίλα της, ὅπως τὰ ἁλατισμένα τρόφιμα διατηροῦνται χωρὶς νὰ χαλάσουν καὶ σκουληκιάσουν, χάρις εἰς τὴ στυπτικὴ δύναμι τοῦ ἁλατιοῦ ποὺ τοὺς ἔβαλαν.

Ἔπειτα, γιατὶ ὁ 'Ιησοῦς θὰ ὡμιλοῦσε γιὰ τὸ χαρακτῆρα μόνο τῶν 'Αποστόλων καὶ φυσικὰ καὶ τῶν διαδόχων των ποιμένων καὶ κηρύκων δηλ. τοῦ ἱερατείου; μήπως κάθε ἄτομον ὡς χριστιανὸς δὲν ἔχει τὴν ὑποχρέωσι νὰ εἶναι ἀπόστολος τῶν κοσμοσωτηρίων καὶ ὑψηλῶν ἰδανικῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ; Καὶ μήπως τὸ κάθε ἄτομον δὲν εἶνε ἱερεὺς τοῦ ναοῦ τῆς ψυχῆς του; 'Εὰν τὸ 'Ιερατεῖον πρέπει νἄχῃ χαρακτῆρα, ποία δικαιολογία θὰ δικαιολογοῦσε τὰ λοιπὰ ἄτομα καὶ μέλη τῆς χριστιανικῆς ὀργανώσεως νὰ μὴν ἔχουν χαρακτῆρα;

Κάθε ἄτομον λοιπόν, ἄνδρας ἢ γυναῖκα, ἂς βρεθῇ μὲ τὸν νοῦν του ἐμπρὸς εἰς τὸν Χριστόν, ἐκεῖ στὸ ὄρος ποὺ ἐδίδασκε κι' ἂς βάλῃ καὶ τὸν ἑαυτόν του μεταξὺ ἐκείνων πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ 'Ιησοῦς ὁμιλῶντας ἔλεγε:

«Σεῖς εἶσθε τὰ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.»

Ἂς λάβουμε ὑπ' ὄψει μας ὁ καθένας καὶ ἡ κάθεμία ὅτι ὁ Χριστὸς ἰδιαιτέρως μᾶς ὁμιλεῖ καὶ μᾶς κάνει προσεκτικοὺς ὡς πρὸς τὸ ποιὸν τοῦ χαρακτῆρός μας καὶ ἔτσι ἀφοῦ μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία αὐτὴ ἂς δώσουμε μία αὐτοεξεταστικὴ ματιὰ στὸ χαρακτῆρά μας ὁ καθένας νὰ ἰδοῦμε ἐὰν εἶνε ὅπως τὸν θέλει ὁ Χριστός.

Προκειμένου νὰ ἐξετάσωμε τὸ χαρακτῆρά μας ὁ καθένας ἀτομικῶς θὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ ὁρίσουμε πρῶτα τί εἶνε αὐτὸ ποὺ λέγουμε γενικῶς χαρακτῆρα, ἐπαναλαμβάνοντας πολὺ συχνά: ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἔχει χαρακτῆρα ἢ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε χαρακτῆρας. 'Υπάρχει κανένα πρότυπο χαρακτῆρος πρὸς τὸ ὁποῖον νὰ παραβάλλουμε τὸν δικόν μας χαρακτῆρα καὶ νὰ ἰδοῦμε ἂν ὑπάρχῃ ὁμοιότης; κι' ἂν δὲν ὑπάρχῃ ὁμοιότης πόσες καὶ ποῖες εἶνε αἱ ἐλλείψεις μας;

'Η ψυχολογία μᾶς λέγει ὅτι χαρακτὴρ εἶνε τὸ σύνολο τῶν διαθέσεων καὶ ἐπιθυμιῶν τοῦ κάθε ἀνθρώπου· δηλ. ὅλα τὰ φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα προτερήματα καὶ ἐλαττώματα τοῦ κάθε ἀνθρώπου ἀποτελοῦν τὸν χαρακτῆρά του· ἐὰν λοιπὸν τὸ προτερήματα ἑνὸς ἀνθρώπου, ἡ ψυχικές, διανοητικὲς καὶ αἰσθηματικὲς ἀρετές του, εἶνε περισσότερα ἀπὸ τὰ ἐλαττώματά του, περισσότερα ἀπὸ τὲς ψυχικές, διανοητικὲς καὶ αἰσθηματικὲς ἐλλείψεις του, τότε ὁ χαρακτήρ του εἶνε χαρακτὴρ ἀξιέπαινος καὶ τόσο πλειὸ ἀξιέπαινος ὅσο πλειὸ περσότερα εἶνε τὰ προτερήματα. Ὅταν δὲ ὁ ἄνθρωπος φθάσῃ εἰς ἕνα πολὺ μεγάλον βαθμὸν ὑπεροχῆς, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὁ χαρακτὴρ αὐτὸς εἶνε τέλειος, ἔστω καὶ ἂν κάμουμε κατάχρησι τῆς λέξεως τέλειος, γιατὶ κανεὶς ἀπολύτως ἄνθρωπος δὲν εἶνε τέλειος.

Ὅταν συμβαίνῃ τὸ ἀντίθετο, δηλ. ὅταν τὰ ἐλαττώματα ἑνὸς ἀνθρώπου εἶνε περισσότερα ἀπὸ τὰ προτερήματά του, τότε ὁ χαρακτήρ του δὲν εἶνε καλὸς χαρακτήρ· εἶνε χαρακτὴρ ἐλαττωματικὸς καὶ τόσῳ πλειὸ ἐπίμεπτος εἶνε ὁ χαρακτὴρ ὅσῳ πλειὸ περισσότερα εἶνε τὰ ἐλαττώματά του ἀπὸ τὰ προτερήματά του, οὕτως ὥστε, ὅταν φθάσῃ σὲ μεγάλο βαθμὸ καταπτώσεως ποὺ μερικὲς μικροαρετές του ἐκδηλώνονται σὰν ἐξαιρέσεις στὴ ζωή του, τότε μποροῦμε νὰ εἰποῦμε ὅτι ὁ χαρακτὴρ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ εἶνε ἄθλιος.

'Εὰν συμβαίνῃ νὰ ὑπάρχῃ ἰσοζύγιον μεταξὺ προτερημάτων καὶ ἐλαττωμάτων ἑνὸς ἀνθρώπου τότε ὁ χαρακτήρ του εἶνε ὄχι βέβαια ἐπαινετὸς ἀλλὰ ὑποφερτός.

'Η πλειὸ μεγάλη δυσκολία εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ χαρακτῆρος εἶνε ἡ ἑξῆς ἀπορία: ποιὰ εἶνε προτερήματα καὶ ποιὰ εἶνε ἐλαττώματα;

Εἶνε κι' αὐτὸ ἕνα πρόβλημα κοινωνικὸ ποὺ φαίνεται δύσκολη ἡ λύσις του, γιατὶ ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἡ κοινωνία ἐθεώρησε στὲς διάφορες ἐποχὲς τῆς ζωῆς της κατὰ συνθήκην προτερήματα τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν πραγματικὲς ἠθικὲς ἀρετὲς καὶ κατὰ συνθήκην ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν πράγματι ἠθικὲς ἐλλείψεις.

Λ. χ., σχεδὸν σ' ὅλες τὲς ἐποχὲς ἐθεωρεῖτο προτέρημα ἡ ἀνδρεία στὸν πόλεμο· καὶ ἀσχέτως ἂν ὁ πόλεμος ἦτο δίκαιος ἢ ἄδικος καὶ ἀσχέτως πρὸς τὲς βιαιοπραγίες καὶ τὲς ἀθλιότητες ποὺ μποροῦ νὰ διεπράχθησαν διαρκοῦντος ἑνὸς πολέμου, οἱ νικηταὶ ἐπιστρέφοντες, ἐγένοντο δεκτοὶ μὲ μου-

σικές, μὲ ζητωκραυγὲς κι' ἀλαλαγμοὺς καὶ τοὺς ἐστεφάνωναν μὲ δάφνες καὶ μυρτιὲς καὶ τοὺς ἔδιναν μετάλλια ἀνδρείας καὶ ἐθεωροῦντο θαυμαστοί· ἐνῷ ὁ πόλεμος κατ' ἀρχήν, ποὺ δὲν εἶνε αὐστηρῶς ἐλευθερωτικός, εἶνε τὸ βαρβαρώτερο ὑπόλειμμα ἀπ' ὅσα κληρονομήσαμε ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο βαρβαρισμὸ καὶ οἱ νικηταὶ αὐτοί, ποὺ καμαρωτὰ διαβαίνουν τοὺς δρόμους, θὰ ἔπρεπε νὰ σκύφτουν τὸ πρόσωπο ἀπὸ ντροπή. Καὶ ὅμως ἡ τέτοια ἀνδρεία ἐθεωρεῖτο καὶ δυστυχῶς ἀκόμη καὶ τώρα θεωρεῖται προτέρημα ἐνῷ εἶνε ἀνθρώπινη ἀποκτήνωσις· τὸ δὲ ἀντίθετον, ἡ δειλία στὸν πόλεμον, ἐθεωρεῖτο καὶ θεωρεῖται ἐλάττωμα ντροπιαστικὸ ἐνῷ ὅταν ὁ πόλεμος δὲν εἶνε αὐστηρῶς ἀπελευθερωτικὸς ἢ ἀμυντικός, ἡ λεγομένη δειλία εἶνε ἐξευγενισμὸς τῆς ἀνθρώπινης ὑπάρξεως, ἀνωτέρα αἴσθησις τῆς ψυχῆς, γιατὶ εἶνε ἀποστροφὴ πρὸς τὴν αἱματοχυσίαν.

Καὶ ἡ ἀναποδιὰ τῆς σκέψεως αὐτῆς φαίνεται καθαρὰ στὴ διάπραξι τοῦ φόνου. Δύο ἄτομα φιλονεικοῦν καὶ τὸ ἕνα σκοτώνει τὸ ἄλλο· τότε ὅλοι μ' ἕνα στόμα τοῦ πετοῦμε τὴν περιφρόνησί μας μὲ τὴ λέξι φονηᾶ, καὶ γίνονται δικαστήρια γιὰ τιμωρία του κλπ. Ἐνῷ κατ' οὐσίαν ὄχι μόνον δὲν διαφέρει ὁ φόνος στὴν ἀγορὰ ἀπὸ τὸν φόνο εἰς τὴν μάχην, ἀλλὰ ὁ φόνος στὴ μάχη εἶνε ἀνηθικώτερος ἀπὸ τὸ φόνο στὴν ἀγορὰ ἢ στὴν ταβέρνα· γιατὶ στὴν ταβέρνα ἢ στὴν ἀγορὰ ἔρχονται οἱ διαπληκτιζόμενοι σὲ λόγια, σὲ διαφορές, προσβάλλονται προσωπικῶς τὰ ἄτομα καὶ ἀπὸ τὰ κακῶς νοούμενα φιλότιμα, ἀνάβουν τὰ αἵματα καὶ γίνεται ὁ φόνος, ἐνῷ στὴ μάχη ὁ κάθε στρατιώτης, χωρὶς νἄχῃ τίποτε προσωπικὰ μὲ τὸ στρατιώτη τοῦ ἀντιθέτου σρατοπέδου, ἀρκεῖ τὸ ὅτι ἕνας ἀνώτερος τοῦ λέγει πῦρ, αὐτὸς σκοπεύει καὶ σκοτώνει τὸν ἄνθρωπο ποὺ δὲν τοὔφταιξε σὲ τίποτε ἢ ὅταν ἀκούσῃ τὸ σάλπισμα μιᾶς σάλπιγγος πετιέται μὲ ἐφ' ὅπλου λόγχην καὶ ξεκοιλιάζει ὅσους βρῇ ἐμπρός του, χωρὶς νὰ τοὺς γνωρίζῃ καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ ἔλθῃ ποτὲ σὲ λόγια μαζύ τους.

Ἔτσι μέσ' τὴν ἀνθρώπινη σκέψι ποὺ κάνει κάποια σύγκρισι στὲς ἠθικὲς ἀρχὲς γίνεται σύγχυσις μεταξὺ προτερημάτων καὶ ἐλαττωμάτων, μεταξὺ ὑποχρεώσεων ἠθικῶν καὶ ἀδικοπραγιῶν.

Καὶ δὲν συμβαίνει μόνο στὸ ἔγκλημα τοῦ φόνου αὐτὴ ἡ σύγχυσις ἀλλὰ στὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα καὶ προτερήματα ποὺ ἀποτελοῦν τὸν καλὸν ἢ κακὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων κάθε ἐποχῆς.

Μὰ τότε πῶς θὰ ξέρῃ κανεὶς ποῖα εἶνε τὰ πραγματικὰ προτερήματα καὶ ποῖα τὰ πραγματικὰ ἐλαττώματα οὕτως ὥστε νὰ φροντίσῃ νὰ ἀναπτύξῃ προτερήματα καὶ νὰ καταπνίξῃ ἐλαττώματα τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ νὰ δημιουργήσῃ χαρακτῆρα ἀξιέπαινον;

Δὲν εἶνε εὔκολο νὰ ἀραδιάσουμε ὅλα τὰ προτερήματα καὶ ἐλαττώματα μὲ τὴν δικαιολογίαν τους, οὔτε καὶ ἕνα προτέρημα εἶνε σ' ὅλες τὲς περιπτώσεις προτέρημα. Ὑπάρχει ὅμως ἕνας παλαιὸς γνωστὸς κανὼν τὸν ὁποῖον εὗρῆκε ἡ στοιχειώδης ἀνθρώπινη διανοητικότης καὶ αἰσθηματικότης: «ὅ σὺ μισεῖς ἑτέρῳ μὴ ποιήσῃς» καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς τὸν ἀντικατέστησε μὲ ἕνα ἀσυγκρίτως εὐγενέστερον, δικαιότερον, ὑψηλότερον καὶ πρακτικώτερον εἰπὼν «ὅσα ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι ποιεῖτε καὶ σεῖς πρὸς αὐτοὺς ὁμοίως».

Ἐκ πρώτης ὄψεως οἱ δύο αὐτοὶ κανόνες φαίνονται ὅμοιοι, ἡ διαφορὰ ὅμως εἶνε μεγίστη.

Ὁ ἀνθρώπινος κανών, λέγοντας μὴ κάμῃς στὸν ἄλλον ὅ,τι δὲν θὰ ἤθελες νὰ σοῦ κάμουν ἐσέ, διδάσκει μία ἀρνητικὴ ἀρετή· μὴ βλάψῃς γιὰ νὰ μὴ σὲ βλάψουν· ἔτσι δὲν δημιουργεῖ χαρακτῆρα γιατὶ εἶνε λόγος ἰδιοτελής, ἀλλ' ὁ θεῖος κανών, λέγοντας κάμε στοὺς ἄλλους ὅ,τι θὰ ἐπεθύμεις νὰ σοῦ κάμουν καὶ σὺ ἂν εὑρίσκεσο στὴ θέσι τους, διδάσκει ἕνα σύνολο θετικῶν ἀρετῶν· πόσα πράγματα θὰ ἠθέλαμε νὰ μᾶς κάμουν οἱ ἄλλοι ὅταν ἔχουμε ὁποιαδήποτε ἀνάγκη!! Ἐ! ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, λέγει, σκέψου τα νὰ τὰ κάνῃς στοὺς ἄλλους ὅταν ἔχουν αὐτοὶ τὴν ἀνάγκη καὶ χωρὶς νὰ στὸ ζητήσουν αὐτοί· ἀρκεῖ νὰ μπορῇς. Αὐτοῦ πάνω στηρίζεται ἡ δημιουργία ἀνωτέρου χαρακτῆρος καὶ ἡ ἐπιτυχία του κατορθοῦται μὲ τὴν ἐξάσκησιν τέτοιων πράξεων.

Βάζοντας τοὺς δύο αὐτοὺς κανόνας, ἀνθρώπινον καὶ θεῖον, παραπλεύρως μποροῦμε νὰ στήσουμε ἀπάνω τους τὰ δύο ἄκρα μιᾶς γεφύρας ποὺ ἑνώνει τὸ ζωϊκὸ καὶ τὸ πνευματικὸ στοιχεῖο καὶ ὀνομάζεται ἰδανικὸς χαρακτὴρ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ μία ἀντίρρησις ποὺ προβάλλουν μερικοί, ὅτι αἱ πράξεις των εἶνε ἀπόρροια τῆς ἰδιοσυγκρασίας των καὶ συνεπῶς δὲν μποροῦν ν' ἀλλάξουν τὸ χαρακτῆρά τους. Τονίζομεν δὲ ὅτι τὴν δικαιολογίαν αὐτὴν τὴν ἐνισχύουν καὶ ἡ ὑλιστικὲς θεωρίες μερικῶν ἐπιστημόνων, οἱ ὁποῖοι, ἔχοντας τὴν ἰδέα ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε μηχανὴ ἀπὸ σάρκα καὶ κόκκαλα ἡ ὁποία ἐργάζεται αὐτομάτως, χωρὶς κανένα λογικὸν μηχανικόν, ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ κάθε ἄνθρωπος γεννιέται μὲ μία ἀπὸ τὲς γνωστὲς γενικὲς ἰδιοσυγκρασίες ἢ αἱματώδους ἢ μελαγχολικοῦ ἢ χολερικοῦ ἢ φλεγματικοῦ χαρακτῆρος, ἀναλόγως τοῦ κλίματος στὸ ὁποῖον ζῇ καὶ ἀναλόγως πρὸς τὲς ἀρετὲς ἢ κακίες ποὺ ἐκληρονόμησε ἀπὸ τοὺς προγόνους του.

Ἀλλὰ μολονότι παραδεχόμεθα ὅτι ὁ χαρακτὴρ τοῦ ἀνθρώπου μπορεῖ νὰ ἐπηρεάζεται πολὺ ἀπὸ τὸ κλῖμα τοῦ τόπου στὸν ὁποῖον ζῇ καὶ ἀπὸ τὲς ψυχικές, διανοητικὲς καὶ αἰσθηματικὲς διαθέσεις τῶν προγόνων του, ὅμως ἂς ἐξετάσουμε ἐὰν αὐτὰ εἶνε νόμοι σιδηρένιοι ἀναλλοίωτοι. Καὶ θέτουμε τὸ ζήτημα ὡς ἑξῆς: Εἶνε ἡ χαρακιὲς τῆς ἰδιοσυγκρασίας μας τόσο βαθειὲς στὴν ὕπαρξί μας ὥστε νὰ μὴν μπορῇ ν' ἀλλάξῃ ὁ χαρακτῆράς μας; ἢ μὲ τὴν θείαν πνοὴν ποὺ κρατεῖ τὴν ὕπαρξίν μας στὴ σφαῖρα τῆς σκέψεως μποροῦμε νὰ σβύσουμε τὲς χαρακιὲς τῆς ἰδιοσυγκρασίας μας καὶ νὰ χαράξουμε ἐμεῖς νέες γραμμές, ἐλεύθερες, καλλιτεχνικές, εὐγενέστερες, γράφοντας στὸ χαρακτῆρά μας νόμους ὑψηλότερους;

Ἢ ωαλύτερα· τί εἴμασθε οἱ ἄνθρωποι; σκουλήκια τῆς γῆς ἢ ἡμίθεοι τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Οὐρανοῦ; ἢ καὶ τὰ δύο, πότε τῶνα καὶ πότε τἄλλο, ὅπως τὸ βλέπουμε στὲς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας; ἢ εἴμεθα σκουλίκια μὲ κάποια θεϊκὴ δύναμι μέσα μας, μὲ τὴν ὁποίαν κάνουμε φτερὰ καὶ ὑψωνόμεθα στὸν Ὄλυμπο ἢ τὸν Οὐρανὸ τῆς σκέψεως καὶ δυνάμεως καὶ γινόμεθα ἡμίθεοι;

Γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἀποφανθοῦμε ὀρθότερα γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἂς πάρουμε τὸν ἄνθρωπο καὶ στὲς δύο ἄκρες ἀντίθετες ἐκδηλώσεις τοῦ χαρακτῆρός του δηλ. ὡς κτῆνος, ὡς ἕνα σύνολον ψυχικῶν, διανοητικῶν καὶ αἰσθηματικῶν κακιῶν, ὅπως ἐκδηλώνεται ἕνας διεστραμμένος καὶ φαῦλος χαρακτῆρας καὶ δεύτερον ὡς ἡμίθεον ὡς ἕνα σύνολον ψυχικῶν διανοητικῶν καὶ αἰσθηματικῶν ἀρετῶν, ὅπως ἐκδηλώνεται ἕνας ἀκέραιος ἰδανικὸς χαρακτήρ.

Στὸ ἕνα στάδιο, στὸ κτηνῶδες, ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἕρμαι-

ον τῆς ἰδιοσυγκρασίας του, εἶνε στὸ φυσικό του ὁ ἄνθρωπος ὡς ζῶον· καὶ εἴτε αἱματώδους κράσεως εἶνε, εἴτε μελαγχολικῆς, εἴτε χολερικῆς, εἴτε φλεγματικῆς αἱ πράξεις του καὶ αἱ σκέψεις του θὰ εἶνε κακομοῖρες δηλ. θὰ ἐκδηλώνῃ μᾶλλον τὲς κακίες ποὺ ἔχει ἡ ὁποιαδήποτε ἀπὸ τὲς τέσσαρες αὐτὲς κράσεις εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, ὄχι ὅμως καὶ τὲς ἀρετές της.

Σ' αὐτὸ τὸ στάδιο κατατάσσεται φυσικὰ ὁ τοιοῦτος στὴν τάξι τῶν ἄλλων ζώων τοῦ λέοντος, τῆς τίγρης, τοῦ μουλαριοῦ, τοῦ λύκου, τοῦ ἐλέφαντος, τοῦ κριαριοῦ, τῆς ὕαινας κλπ. κι' αὐτὰ ἔχουν τὴ δική τους ἰδιοσυγκρασία, ὅπως τὰ ἐπροίκησε ἡ φύσις γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀντεπεξέρχωνται εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς κτηνώδους ζωῆς των.

Ἐὰν ποῦμε ὅτι ἡ χαρακιὲς τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ κάθε ἀνθρώπου εἶνε τόσο βαθειὲς στὴν ὕπαρξί του ὥστε νὰ μὴ μπορῇ ν' ἀλλάξῃ ὁ χαρακτῆράς του τότε καὶ τὰ ζῶα αὐτὰ πολὺ περισσότερο θὰ ἔχουν βαθειὰ στὴν ὕπαρξί τους τὲς χαρακιὲς τῆς ἰδιοσυγκρασίας τους καὶ δὲν θὰ μποροῦσαν ν' ἀλλάξουν· καὶ ὅμως λίγο ἢ πολὺ ὅλοι γνωρίζουμε καὶ εἴδαμε ἕνα σωρὸ τέτοια ζῶα νὰ ὑποτάσσωνται, νὰ ἐξημερώνωνται ν' ἀλλάζουν καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ἰδιοσυγκρασία τους· καὶ βλέπουμε στὰ ἱπποδρόμια λέοντας καὶ τίγρεις καὶ ἐλέφαντας καὶ ἀρκοῦδες νὰ μεταβάλλωνται εἰς παλιάτσους καὶ νὰ κάνουν ἥμεροι ἕνα σωρὸ παιγνίδια ξένα ἀπὸ τὴν ἰδιοσυγκρασία τους.

Ἐπομένως ἡ βελτίωσις τοῦ χαρακτῆρος τοῦ κτήνους, τοῦ θηρίου, δὲν εἶνε πάντοτε φαινομενικὴ εἶνε καὶ πραγματική.

Καὶ χωρὶς νὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀνατρέξουμε σὲ παραδείγματα ποὺ εἶνε ὁπωσδήποτε σπανιώτερα, ἂς ρίξουμε μιὰ ματιά, στὴν ἐπιστημονικὴ κτηνοτροφία ποὺ κατορθώνει νὰ παράγῃ βελτιωμένα, εὐγενέστερα, ὡραιότερα εἴδη ἀλόγων, σκύλλων, βοϊδῶν, προβάτων, πουλιῶν παντὸς εἴδους μεταβάλλοντας σιγὰ-σιγὰ τὰ διάφορα συστατικὰ τοῦ χαρακτῆρος ἀγριωτέρων, ἀσχημοτέρων, ἀκαρποτέρων ζώων καὶ πουλιῶν. Ἀκόμη καταφανεστέρα εἶνε ἡ βελτίωσις τῶν διαφόρων ἀνθέων, φυτῶν, λαχανικῶν, ποὺ ἐπιτυγχάνει ὁ γεωπόνος ἢ ὁ ἀνθοκόμος, τρέφοντάς τα μὲ ὡρισμένα εἴδη λιπάνσεως καὶ κρατῶντάς τα σὲ διάφορες σχετικὲς θερμοκρασίες.

Ἐὰν λοιπὸν ὁ ἀνθοκόμος βελτιώνῃ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθέων καὶ ὁ γεωπόνος βελτιώνῃ τὸν χαρακτῆρα τῶν δένδρων καὶ φυτῶν καὶ ὁ κτηνοτρόφος βελτιώνῃ καὶ ἐξευγενίζῃ τὸν χαρακτῆρα τῶν ζώων καὶ ὁ πτηνοτρόφος τὸν χαρακτῆρα τῶν πουλιῶν, ἡ ὑπομονητικὴ κυρὰ μεταβάλῃ τὴν τίγρη σὲ σκυλλάκι καὶ τὸν χιμπαντζῆ σὲ νοσοκόμα καὶ ὁ θηριοδαμαστὴς ἔστω καὶ μὲ τὸ μαστίγιο, μεταμορφώνῃ τὸν λέοντα καὶ τὸν ἐλέφαντα σὲ παλιάτσους, μποροῦμε σοβαρὰ νὰ ἰσχυρισθοῦμε ὅτι ὁ ἴδιος αὐτὸς ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ βελτιώσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου; Εἶνε ἀρά γε ἡ χαρακιὲς τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ ἀνθρώπου βαθύτερα χαραγμένες στὴν ὕπαρξί του παρὰ ἡ χαρακιὲς τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ κτήνους εἰς τὴν θηριώδη ὕπαρξί του, ὥστε ἐνῷ βλέπουμε χεροπιαστὴ τὴ βελτίωσι τοῦ χαρακτῆρος φυτῶν, ἀνθέων, δένδρων, ζώων, τετραπόδων, πουλιῶν καὶ θηρίων νὰ δικαιούμεθα ν' ἀρνηθοῦμε τὸ δυνατὸν τῆς βελτιώσεως τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπου, ἐκτὸς ἐὰν εἶνε βλαμμένος διανοητικῶς, ἠλίθιος;

Σ' αὐτὴ τὴν ἀλήθεια στὴν ὁποίαν στηρίζεται κάθε ἐκδήλωσις τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος, ἐκπαίδευσις σχολική, μόρφωσις θρησκευτική, δικαστήρια, φυλακαί, κοινὴ γνώμη

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜ. ΠΟΛΥΖΩΙΔΟΥ

ΑΝΑΓΚΗ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ

Ἐὰν ἐρωτήσωμεν τοὺς ἑαυτούς μας διατὶ ἡ σωματικὴ ἐξάσκησις εἶνε ἀπαραίτητος ὅρος ὑγείας, διατὶ ἡ συνεχὴς ἐκτέλεσις γυμναστικῶν κινήσεων συντελεῖ εἰς τὴν δυνάμωσιν τοῦ σώματος, διατὶ αἱ κατ' ἐπανάληψιν γινόμεναι ἀθλητικαὶ ἀσκήσεις κάμνουν τὸν ἄνθρωπον ἔμπειρον εἰς τὸ εἶδος ἐκεῖνο, θὰ εὕρωμεν εὐκόλως τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν γενικὴν ἀρχὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἡ ὁποία ἔχει μεγίστην σχέσιν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συνηθειῶν. Τὸ ἀρχαῖον ἀπόφθεγμα, μᾶς λέγει ὅτι «αἱ συνήθειαι εἶναι δευτέρα φύσις», καὶ εἴμεθα ὅλοι ἄθροισμα συνηθειῶν, μερικαὶ τῶν ὁποίων χρονολογοῦνται ἀπὸ τὴν μᾶλλον πρωϊμοτέραν ἡλικίαν τῆς ζωῆς μας. Ἐὰν προσέξωμεν πῶς τὸ βρέφος μανθάνει νὰ περιπατῇ, πῶς νὰ ὁμιλῇ, πῶς νὰ κινῆται, θὰ εἶνε εὔκολον νὰ δώσωμεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας μίαν ἰδέαν περὶ τῆς σημασίας τῶν συνηθειῶν.

Ὅλαι αἱ ἀνθρώπινοι ἐμπειρίαι ἐξαρτῶνται κατὰ πολὺ ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν παρομοίων καλῶν συνηθειῶν. Ἡ πνευματική μας ὑγεία, ἡ χρησιμότης μας καὶ ἡ ἐπιτυχία, ὅλα αὐτά, εἶναι ἀποτέλεσμα καλλιεργείας ὀρθῶν συνηθειῶν τῶν ματιῶν, τῶν μυῶν, τοῦ νευρικοῦ συστήματος· εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα μακρᾶς καὶ προσεκτικῆς δοκιμῆς, τεθείσης εἰς ἐνέργειαν πρὸς ἀπόκτησιν ὀρθῆς τεχνικότητος. Διότι μόνον διὰ τοιαύτης διαρκοῦς δοκιμῆς καὶ ἐξασκήσεως εἶνε δυνατὸν νὰ προσκτηθοῦν καὶ νὰ ἀναπτυχθοῦν αἱ ὀρθαὶ φυσικαὶ συνήθειαι. Δὲν εἶνε δύσκολον νὰ ἐννοήσωμεν τὴν ἁπλῆν αὐτὴν καὶ αὐτεξήγητον θεωρίαν.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν ἐκτιμᾷ δεόντως ὁ κόσμος εἶνε ὅτι δὲν εἰμπορεῖ ἢ δὲν θέλει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν σχετικῶς μὲ τὰς συνηθείας, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ κατ' ἄλλον, ἐννοεῖται, τρόπον, ἀφοῦ ἡ ψυχὴ εἶνε πνευματικῆς φύσεως. Ἡ νοημοσύνη, ἡ θέλησις, ἡ μνήμη, ἡ φαντασία, ὅλαι αὐταὶ αἱ λειτουργίαι διέπονται καὶ κανονίζονται ὑπὸ τῆς συνηθείας. Ὀνοματίζομεν τὰς καλὰς συνηθείας τῆς θελήσεως ὡς ἀρετάς. Καὶ ἡ λέξεις αὐτή, ἡ ἀρετή, ἐτυμολογικῶς, προέρχεται ἀπὸ λέξιν, ἡ ὁποία, πάντως, ἔχει σχέσιν μὲ τὴν «δύναμιν». Αἱ συνήθειαι δίδουν εἰς ἡμᾶς τὴν δύναμιν νὰ ἐκτελῶμεν διάφορα ἔργα κατὰ τρόπον διαρκῆ καὶ ἔμμονον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν κατέχομεν ἐκ φύσεως.

Οὕτω, κάθε φορὰν ποὺ ἕνας ἄνθρωπος κάμνει μίαν, οἱανδήποτε, καλὴν πρᾶξιν, καθίσταται τοῦτο ὀλίγον εὐκολώτερον διὰ τὸν ἴδιον ἐκεῖνον ἄνθρωπον νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἰδίαν ἐκείνην πρᾶξιν, εἰς ἄλλην προσεχῆ παρομοίαν περίπτωσιν. Ἡ αὔξησις τῆς εὐκολίας καθίσταται σχεδὸν ἀνεπαίσθητος ἔπειτα ἀπὸ ἑκάστην πρᾶξιν, ἀλλ' εἶνε ἐπισωρευτική. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὴν προσπάθειαν μερικῶν ἡμερῶν ἢ

καὶ τόσα ἄλλα, στηρίζεται ἡ ἀπαίτησις τοῦ Ἰησοῦ περὶ τῶν ὀπαδῶν του, λέγοντος:

> «Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.»

ἑβδομάδων ἢ μηνῶν ἡ ἀρετὴ ἀναπτύσσεται ἐπαρκῶς μέχρι τοιούτου σημείου ὥστε νὰ ἀποβῇ δ ε υ τ έ ρ α φ ύ σ ι ς. Ἡ συνεχὴς καὶ διαρκὴς πνευματικὴ ἐξάσκησις ἠμπορεῖ νὰ μᾶς κάμῃ ἱκανοὺς νὰ ἐκτελέσωμεν καὶ τὰ πλέον ἔκτακτα ἔργα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Ὅταν μελετῶμεν τὸν βίον τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὁποῖοι ἀπέβησαν καὶ Θεῖοι ἥρωες τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐξετέλεσαν θαύματα ἐν τῇ πνευματικῇ ζωῇ, συχνάκις εὑρίσκομεν ὅτι μετεσχημάτισαν τοῦτ' αὐτὸ τὴν προσωπικότητά των τόσον ὥστε νὰ κατέχουν, κατὰ τὰ ἔτη τοῦ γήρατός των, αὐτὴν ταύτην τὴν ἀρετὴν ἡ ὁποία ἦτο ἀκριβῶς ἀντίθετος πρὸς τὰ ἐλαττώματά των, ὅταν ἦσαν νέοι.

Παράδειγμα ζωηρὸν ἔχομεν αὐτὸν τοῦτον τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον μειλιχίους καὶ εὐγενεῖς χαρακτῆρας τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης, τῆς πρὸ Χριστοῦ καὶ μετὰ Χριστόν. Κατὰ τὰ ἀνδρικὰ ἔτη τῆς ζωῆς του εἶχε τόσον λεπτὴν καὶ γλυκεῖαν διάθεσιν ὥστε νὰ μὴ ἐκφράζῃ οὐδεμίαν δριμεῖαν ἔκφρασιν καὶ πρὸ τῶν ἀντιπάλων του ἀκόμη. Καὶ οἱ πολυπληθεῖς ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἤκουον τὰς ὁμιλίας του ἢ ἀνεγίνωσκον τὰς ἐπιστολάς του, ἐθαύμαζον διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν λεπτότητα, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυε πάντοτε. Εἶνε δὲ γεγονὸς ὅτι ὅταν ἦτο νέος καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὸν Χριστιανισμὸν (37 μ. Χ.) τὰ χαρακτηριστικά του ἦσαν φανατισμὸς καὶ ἐπιθετικότης. Καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, τοῦ φανατισμοῦ δηλ. καὶ τῆς ἐπιθετικότητος, ἔθεσε τὴν πραότητα καὶ τὴν εἰρηνικότητα. Καὶ αὐτὸ ἀσφαλῶς ἔγινεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, διὰ μακρᾶς συνηθείας καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Τὸ αὐτὸ εἶνε ἀληθὲς καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας· καὶ ὁ καθεὶς ἠμπορεῖ, διὰ μέσου τῶν γραμμῶν τῶν βιογραφιῶν των, νὰ ἀνεύρῃ τί ἦτο τὸ ἐπικρατέστερον πρὸ τῆς μεταστροφῆς των ἐλάττωμά των, ἡ κυρία ἔλλειψις εἰς τὸν χαρακτῆρά των, παρατηρῶν τί ἀκριβῶς εἰς τὸ τέλος ἦτο ἡ δεσπόζουσα ἀρετή των. Ἕνας Ἅγιος ὁ ὁποῖος εἰς τὴν νεότητά του ἦτο πολὺ θυμώδης· εἶνε βέβαιον ὅτι εἰς τὴν ἀκμαίαν ἡλικίαν του θ' ἀποβῇ ὁ πραότερος ὅλων τῶν ἀνθρώπων διότι ὑπεχρέωσε τὸν ἑαυτόν του ἢ νὰ ὑποχωρήσῃ ἢ νὰ καταπολεμήσῃ τὴν τάσιν του ἐκείνην· καὶ διὰ τῆς προσπαθείας ἐκείνης ἀπέκτησεν αὐτὴν ταύτην τὴν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον ἀρετήν.

Ὥστε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι, ἐκ φύσεως, εἶναι πολὺ ὑπερήφανοι, ἀποβαίνουν ταπεινότατοι. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκ φύσεως ἔχουν τάσεις πρὸς διασκεδάσεις ἀποβαίνουν πολὺ ἐγκρατεῖς. Μὲ μίαν λέξιν, διὰ πνευματικῶν ἀσκήσεων κατακτοῦν τόσον πολὺ τὸ κύριον ἐλάττωμα τοῦ χαρακτῆρός των ὥστε ἐπὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ νὰ τοποθετήσουν τὴν ἀντίστοιχον εἰς τὸ ἐλάττωμα ἐκεῖνο ἀρετὴν ὡς τὸ κύριον χαρακτηριστικόν των. Αὐτὴ ἦτο ἡ πλέον ἔνδοξος νίκη, τὴν ὁποίαν ἐνίκησαν οἱ πρῶτοι χριστιανοί. Κλασικὸν παράδειγμα εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἔχομεν καὶ τὸν ἱερὸν Αὐγουστῖνον ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν ὑπεράγαν ἐλευθεριότητα μετέστη, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, εἰς τὴν γρανιτώδη ἐγκράτειαν.

Ὅταν βλέπωμεν πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐκέρδισαν μίαν μακροτάτης διαρκείας πάλην κατὰ τοῦ θυμοῦ, κατὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, ἢ καθ' οἱασδήποτε κακίας, ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι αἱ ἀρεταὶ τὰς ὁποίας τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα κατέχουν τώρα εἶναι ἀκριβῶς ἀντίθετοι τῶν πρώην φυσικῶν χαρακτηριστικῶν των, καὶ ὅτι τὰ ὡραῖα χαρακτηριστικά, τὰ ὁποῖα οὗτοι κατέχουν τώρα καὶ διὰ τὰ ὁποῖα τοὺς θαυμάζομεν ὅλοι, δὲν ἐξεπήδησαν διὰ μιᾶς καὶ ἐκ φύσεως—διότι πολὺ σπανίως ἡ φύσις κάμνει τέλειον χαρακτῆρα— ἀλλὰ διὰ συνεχῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων, αἱ ὁποῖαι δύνανται, καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, νὰ διορθώσουν κάθε σφάλμα.

Ἀλλὰ μία τοιαύτη νίκη, ἀγαπητοί, δὲν κερδίζεται εἰς μίαν ἑβδομάδα ἢ εἰς ἕνα μῆνα. Συχνάκις εἶνε τὸ προϊὸν ἐργασίας μακρᾶς ποὺ κάποτε διαρκεῖ καὶ ὁλόκληρον ζωήν. Ἐὰν ἦτο εὔκολον νὰ ἀνασχηματίσῃ κανεὶς τὸν χαρακτῆρά του καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ἀρετὰς τὰς ἀκριβῶς ἀντιθέτους πρὸς τὰς ἐλλείψεις του, πολλοὶ θὰ εἶχον κερδίσει τὴν νίκην ἐκείνην. Κατὰ ταῦτα, ἐάν, ἐπίσης, ἦτο εὔκολον νὰ γίνῃ κανεὶς μέγας ἀθλητής, ἢ νὰ ἀποκτήσῃ ἐξαιρετικὴν δεξιότητα εἰς τὰ ἀθλητικά, θὰ ἐπεδίδοντο πολλοὶ εἰς αὐτὰ καὶ θὰ ἐπετύγχανον περισσότεροι. Ὁ ἐπιτυγχάνων ἀθλητὴς εἶνε ἐκεῖνος ἀκριβῶς ὁ ὁποῖος ἤθλησεν ἐ π ὶ π ο λ ὺ καὶ ἐπέρασε πολλάς, πλείστας ὅσας, ἡμέρας, π ρ ο π ο ν ο ύ μ ε ν ο ς δ ι α ρ κ ῶ ς.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἰς μίαν ἀπὸ τὰς Θεοπνεύστους ἐπιστολάς του, τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν πνευματικὴν μάχην τὴν συγκρίνει μὲ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σωματικοῦ ἀθλητοῦ ὁ ὁποῖος ἀποφεύγει τὰς μὴ ὑγιεινὰς καὶ μὴ καθαρὰς τροφὰς καὶ ὁ ὁποῖος, ἐπιμελῶς ἀπέχων ἀπὸ ἀσώτους διασκεδάσεις καὶ καταχρήσεις, αὐτοπειθαρχεῖται συνεχῶς διὰ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ εἰς τὸ τέλος χαλύβδινα νεῦρα καὶ δύναμιν ἀκαταπόνητον ποὺ ἀναδεικνύουν αὐτὸν νικητὴν εἰς τὴν κονίστραν.

Ἀλλ' ἀτυχῶς οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι σήμερον— διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ὅλοι—δὲν θέλουν νὰ πληρώσουν τὴν ἀξίαν τῆς διηνεκοῦς καὶ σταθερᾶς προσπαθείας, ἔστω καὶ ἐὰν τὸ προκείμενον βραβεῖον εἶνε τόσον ὡραῖον καὶ τόσον ἔνδοξον. Καὶ αὐτὸς ἀκριβῶς εἶνε ὁ λόγος ποὺ δὲν ὑπάρχουν πολλοὶ πνευματικοὶ ἀθληταί, οἱ ὁποῖοι νὰ κατανικήσουν τὰ πάθη των καὶ τὰς ἐλλείψεις των καὶ ν' ἀποκτήσουν ὡραῖον καὶ καλὸν χαρακτῆρα. Ἀλλ' ὅπως ἀκριβῶς μία μετρία γυμναστικὴ τοῦ σώματος θὰ δώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀρκετὴν ἐπιδεξιότητα, διὰ νὰ γίνῃ ἕνας καλὸς φίλαθλος καὶ ν' ἀποβῇ ἀρκετὰ ἱκανὸς εἰς τὰ ἀθλητικὰ ζητήματα, κατὰ τὸν ἴδιον, ἐπίσης, τρόπον καὶ ἐὰν δὲν κατορθώσωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ καταγάγωμεν πλήρη θρίαμβον καὶ νίκην κατὰ τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ μας εἰς τὴν πνευματικὴν ζωήν, θὰ ἠμπορέσωμεν τοὐλάχιστον, μὲ μετρίαν προσπάθειαν ἐν τῇ πνευματικῇ ἀσκήσει, νὰ παίξωμεν τὸ παιγνίδιον τῆς ζωῆς αὐτῆς ἀξίως καὶ νὰ γίνωμεν καλοὶ ἀθληταὶ τοῦ Χριστοῦ μας.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
POMFRET, CONN.

Παρακαλοῦνται θερμῶς αἱ Κοινότητες, οἱ Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς, οἱ Ἐρίτιμοι Διδάσκαλοι, τὰ Σωματεῖα καὶ οἱ ἰδιῶται, ὅσοι ἔχουσιν εἰς τὰς βιβλιοθήκας των βιβλία τὰ ὁποῖα δὲν χρησιμοποιοῦν ἢ συμβαίνει νὰ ἔχωσι διπλᾶ τοιαῦτα, ὅπως δωρίσουν αὐτὰ διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῆς ὡς ἄνω Σχολῆς ἀποστέλλοντες αὐτὰ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ἑξῆς διεύθυνσιν:

GREEK PREPARATORY THEOLOGICAL SCHOOL
POMFRET CENTER, CONN.

ΝΑΟΥΜ ΝΙΤΣΙΩΤΗ, ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΠΩΣ ΒΛΕΠΟΥΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΠ. ΘΕΟΛ. ΣΧΟΛΗΝ ΜΑΣ

Μὲ τὴν προκήρυξιν τῆς Σεβ. Ἐφορείας τῆς Προπαρ. Θεολογ. Σχολῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Πόμφρετ, Κονν., διὰ νέους μαθητάς, ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου ζωηρότερα τί ὁ ἴδιος ἠσθάνθην, ὅταν μετέβην εἰς Ἀθήνας, διὰ νὰ συμπληρώσω τὰς σπουδάς μου, καὶ τί μοι εἶπον μερικοὶ Καθηγηταί, ἀναφορικῶς μὲ τὴν σημασίαν καὶ ἀποστολὴν τῆς Προπαρασκ. Θεολογ. Σχολῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας.

Εἶχα τελειώσει τὸ Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον. Καὶ ἐν Ἀμερικῇ ἀπεφοίτησα ἀπὸ τὸ Νάσιοναλ Κόλλετζ τοῦ Τορόντου.

Μὲ τὸ νὰ χάσω τοὺς γονεῖς μου ἀπὸ μικρός, εἶχα ἀκόμη περισσότερον συνδεθῇ μὲ τὴν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικήν μας Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία μὲ εἶχε προστατεύσει. Ὑπηρέτησα καὶ ἐγὼ ὡς Ἀναγνώστης εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα. Καὶ εἰς τὴν Ἀμερικήν, ὁ πόθος νὰ γίνω Κληρικὸς ἐμεγάλωνε μαζὺ μὲ τὴν ἡλικίαν μου.

Μίαν Κυριακήν, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐλειτούργησεν εἰς τὴν Κοινότητά μας. Τὴν ἄλλην ἡμέραν τοῦ ἐνεπιστεύθην τὴν μυστικήν μου ἐπιθυμίαν. Καὶ εἶχα τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ Σεβασμιώτατος, ἐπειδὴ ὑπηρέτησεν ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα καὶ τὴν ἀγαπᾷ παρὰ πολύ, ἀμέσως θὰ μὲ ἐκαλοῦσε νὰ μὲ χειροτονήσῃ.

«Σᾶς συγχαίρομεν» μοὶ ἀπήντησε, «διὰ τὸν πόθον νὰ ὑπηρετήσητε τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ συμπληρώσητε τὰς σπουδάς σας ἐν Ἀθήναις.»

Εὐλογημένη ἡ ὥρα, ποὺ ἔγραψε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Δὲν εἶχα μεγάλα πράγματα ἀπὸ οἰκονομίας. Ἐξ ἄλλου εἶμαι ἔγγαμος, μὲ τέκνα καὶ ὑποχρεώσεις.

Ἀλλ' ὑπήκουσα εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὕστερον ἀπὸ μῆνας ἤμην εἰς τὰς Ἀθήνας, ὁ δὲ Πανάγαθος Θεὸς ὠκονόμησε τὰ πράγματα κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον.

Τώρα, ποὺ ἐπανῆλθον Κληρικός, καὶ βλέπω πειὸ καθαρὰ τὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐν Ἀμερικῇ, λέγω τρεῖς καὶ δεκατρεῖς φορὰς «εὐλογημένη ἡ ὥρα», πρῶτον, ὅτι ἤμην ἀπὸ ἐδῶ, καὶ δεύτερον, ποὺ μετέβην εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἤκουσα ἀνώτερα θρησκευτικὰ τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας, καὶ ἐκαλλιέργησα τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ἀλλ' ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιστρέψω εἰς Ἀμερικήν, ἐδημοσιεύετο εἰς τὸν Τύπον τῶν Ἀθηνῶν ἡ χαροποιὸς εἴδησις, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς ἵδρυσε Προπαρασκευαστικὴν Θεολογικὴν Σχολήν, μὲ σκοπὸν νὰ προπαρασκευάζῃ ἀπὸ τὴν Νέαν Γενεὰν τοὺς μέλλοντας Διδασκάλους καὶ Κληρικούς, ἀφοῦ συμπληρώνουν τὰς θεολογικὰς καὶ γλωσσικὰς σπουδάς των εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης ἢ τῶν Ἀθηνῶν.

Καὶ τότε, σᾶν νὰ μὴ ἦτο ἀρκετὴ ἡ ἀτομική μου πεποίθησις καὶ πεῖρα, ἐνόμισα καλὸν νὰ ἐρωτήσω μερικοὺς Καθηγητὰς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, πῶς αὐτοὶ ἔβλεπον τὴν προσπάθειαν καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦτο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ποίας ὑποδείξεις θὰ ἠδύναντο νὰ κάμουν.

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Εὐάγγελος Ἀντωνιάδης, τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης, εἶνε τῆς γνώμης ὅτι, ἀφοῦ ἡ Νέα Γενεὰ τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνισμοῦ εἰσέρχεται εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν διοίκησιν τῶν Κοινοτήτων αὐτοῦ, ἀντικαθιστῶσα τοὺς ἀπερχομένους, εἶνε πολὺ φυσικὸν νὰ ἀποκτήσῃ καὶ Διδασκάλους καὶ Κληρικοὺς ἀπὸ τὸν ἑαυτόν της, ὅπως γίνεται εἰς κάθε γενεὰν καὶ διὰ κάθε ἐπιστήμην. Διὰ νὰ καταστοῦν ὅμως οἱ ἀπὸ τὴν Νέαν Γενεὰν Διδάσκαλοι καὶ Κληρικοὶ ἄξιοι τῆς ὑψηλῆς των κλήσεως, δέον νὰ καταρτίζωνται τελείως εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Θεολογίαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν καὶ νὰ ποτίζωνται τὴν ἐθνικήν μας ἰδεολογίαν ἀμέσως καὶ ἀφθόνως ἀπὸ τὴν ἀστείρευτον πηγήν της. Ἀλλ' οἱ μεταβαίνοντες εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἀπὸ ἄλλας χώρας φοιτηταὶ συναντοῦν πολλὰς δυσκολίας, διότι στεροῦνται τῶν ἀπαιτουμένων θεολογικῶν καὶ γλωσσικῶν βάσεων. Χάνουν χρόνον. Ἀπογοητεύονται ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Καὶ ἀργοῦν νὰ ἀποκτήσουν τὸ δίπλωμά των. Διὰ τοῦτο νομίζει, ὅτι μία προπαρασκευὴ των εἰς τὰ θεολογικὰ καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν θὰ ἦτο διὰ τοὺς φοιτητὰς εὐεργετική.

Δι' ὃ καὶ χαιρετίζει μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν ἵδρυσιν τοιαύτης Προπαρασ. Θεολογικῆς Σχολῆς ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀμερικῆς καὶ εὔχεται εἰς αὐτὴν πλήρη ἐπιτυχίαν.

Ὁ κ. Ἀμίλκας Ἀλεβιζᾶτος, Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ρητορικῆς, γνώστης δὲ τῶν ἐδῶ πραγμάτων ἀπὸ τὴν ἔλευσίν του μὲ τὸν Ἀοίδιμον Πατριάρχην Μελέτιον καὶ τὸν Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον, ἐπικροτεῖ τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς ταύτης. Εἶνε δὲ πεπεισμένος, ὅτι οὕτως ἐτέθησαν αἱ βάσεις ὄχι μόνον διὰ τὴν μόρφωσιν καλῶν Κληρικῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης.

«Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερκῆς, φίλε» μοὶ εἶπε, «μὲ τὴν γνωστὴν θέλησίν των, φιλοπατρίαν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐθνικά των ἰδεώδη, δύνανται ὄχι μόνον τὴν Σχολὴν ταύτην καλῶς νὰ συντηρήσουν, ἀλλὰ καὶ εἰς Κολλέγιον Ἑλληνο-Ἀμερικανικὸν νὰ τὴν προαγάγουν. Μὲ τοὺς ἀποφοιτῶντας δὲ ἀπὸ αὐτὸ καὶ ἀπὸ μίαν τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν δύνασθε νὰ λύσητε καὶ τὸ πρόβλημα τῶν Ἡμερησίων Σχολείων εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Ἑλληνικὰς Κοινότητας τῆς Ἀμερικῆς. Τὰ δὲ Ἡμερήσια Σχολεῖα εἶνε τὰ μόνα, τὰ ὁποῖα δίδουν ἀρτίαν Ἑλληνικὴν μόρφωσιν εἰς τοὺς Ἑλληνόπαιδας τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

«Ἂς ἀγαπήσουν λοιπὸν οἱ Ὁμογενεῖς τὴν Προπαρασ. Θεολογ. Σχολὴν ταύτην καὶ ἂς τὴν ἐνισχύσουν μὲ οἱονδήποτε τρόπον καὶ κάθε θυσίαν. Καὶ τότε ἂς εἶνε βέβαιοι, ὅτι θὰ ἀποδώσῃ τοὺς καλλιτέρους καρπούς.»

Ὁ κ. Δημ. Κοϊμουτσόπουλος, Καθηγητὴς ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ καὶ Ὑφηγητὴς τῆς Κατηχητικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐπιδοκιμάζει ἐπίσης τὴν ἵδρυσιν τῆς Σχολῆς ταύτης μὲ πολλὴν χαράν, διότι ἦτο πάντοτε κεκηρυγμένος ὑπὲρ τοιαύτης Σχολῆς καὶ μάλιστα ὄχι μόνον διὰ τὸν ἔξω Ἑλληνισμόν, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Καθόσον πιστεύει, ὅτι διὰ τοιούτων Σχολῶν οἱ μέλλοντες Διδάσκαλοι καὶ Ἱερεῖς θὰ καταρτίζωνται καὶ διὰ τὴν τελείαν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, τὰ ὁποῖα θεωρεῖ ὡς δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ μέσον διαπλάσεως τῶν παίδων.

Τώρα ὅλα τὰ σοφὰ αὐτὰ λόγια καὶ γνῶμαι προσλαμβάνουν μεγαλειτέραν σημασίαν.

Ἡ Προπαρασκ. Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Πάμφρετ, Κονν., εἰς ὀλίγους μῆνας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως καὶ λειτουργίας, παρουσιάζει ἐκπλήξεις, τὰς ὁποίας θαυμάζουν ὅσοι ἐπισκέπτονται αὐτήν. Ἡ δὲ ἐμφάνισις τῶν φοιτητῶν της εἶνε ἡ λαμπροτέρα διαφήμισις τοῦ ἔργου καὶ τῆς

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜ. ΠΟΛΥΖΩΙΔΟΥ

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ ΔΩΡΩΝ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ὀνομάζεται τὸ Ἱερὸν Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τὸ ὁποῖον, κατ' ἄλλην ἔκφρασιν, λέγεται καὶ Θεία Μετάληψις ἢ Θεία Κοινωνία ἢ Θυσία ἢ καὶ ἁπλῶς Λειτουργία. Φαίνεται ὅτι αἱ εὐχαὶ τῆς Ἱ. Λειτουργίας δὲν προσέλαβον εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων ὡρισμένον καὶ μόνιμον τύπον, ἀλλ' «ὁ προεστὼς εὐχὰς ὁμοίως καὶ εὐχαριστίας ὅση δύναμις αὐτῷ, ἀνέπεμπε» μετὰ τὰ ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης ἀναγνώσματα, τὰ ὁποῖα, συνήθως, ἀνεγινώσκοντο κατὰ τὰς συνάξεις.

Διὰ τοῦτο εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας ὑπάρχουν τεσσάρων εἰδῶν ἱεραὶ Λειτουργίαι. Εἶναι αὗται:—1ον τοῦ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ πρώτου Ἐπισκόπου τῶν Ἱεροσολύμων, ἡ ἀρχαιοτέρα, ἡ ὁποία πολὺ σπανίως τελεῖται σήμερον λόγῳ καὶ τοῦ ὅτι εἶνε κάπως μακρά. 2ον Ἡ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου (377) ἡ ὁποία εἶνε κυρίως, περίληψις τῆς Ἱ. Λειτουργίας Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου. Ἡ Ἱ. Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου τελεῖται δέκα φορὰς τὸ ἔτος, ἤτοι κατὰ τὰς πρώτας πέντε Κυριακὰς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, κατὰ τὴν Μεγάλην Πέμπτην, κατὰ τὸ Μέγα Σάββατον, κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Ἁγίων Φώτων καὶ κατὰ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου, ὅτε ἑορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. 3ον Ἡ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (404), ἡ ὁποία τελεῖται καθ' ὅλας τὰς ἄλλας Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς τοῦ ἔτους.

Ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω γνωστῶν τύπων, ὑπάρχει καὶ ἄλλη Ἱ. Λειτουργία, ἡ γνωστὴ ὡς «Προηγιασμένη Λειτουργία» ἢ «Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων». Ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Λειτουργίας θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν συντομίαν χάριν τῶν εὐσεβῶν ἀναγνωστῶν μας.

Ὀνομάζεται ἡ Ἱερὰ αὕτη Λειτουργία «Προηγιασμένη Λειτουργία», διότι δὲν γίνεται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελέσεως αὐτῆς ἁγιασμὸς τῶν Τιμίων Δώρων (μετουσίωσις), ὅπως γίνεται εἰς τὰς ἄλλας Λειτουργίας, πρὸς ἁγιασμὸν τῶν πιστῶν, δίδεται εἰς κοινωνίαν Ἅγιος Ἄρτος καθαγιασθεὶς ἐκ τῶν προτέρων καὶ ἐλαφρῶς ἐμποτισθεὶς μὲ τὸ Τίμιον τοῦ Χριστοῦ αἷμα. Ὁ κατὰ τὴν Προηγιασμένην Λειτουργίαν προτιθέμενος Ἅγιος Ἄρτος προκαθαγιάζεται κατὰ τὴν ἀμέσως προηγουμένην Λειτουργίαν (τοῦ Ἱ. Χρυσοστόμου ἢ τοῦ Μ. Βασιλείου) καὶ περιβρεχόμενος διὰ τῆς Ἱερᾶς Λαβίδος διὰ τοῦ ζωηροῦ αἵματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, φυλάττεται ἐπιμελῶς εἰς τὸ Ἱερὸν Ἀρτοφόριον τὸ ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης.

Ἀπὸ τὸ Ἀρτοφόριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον περιέχει 1 ἢ 2 ἢ καὶ περισσοτέρας Προηγιασμένας μερίδας, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Προηγιασμένων Λειτουργιῶν, αἱ ὁποῖαι πρόκειται νὰ τελεσθοῦν διαρκούσης τῆς ἀμέσως ἀκολούθου ἑβδομάδος, βγάζει ὁ Ἱερεύς, μετ' ἐξαιρετικῆς βεβαίως εὐλαβείας, μίαν μερίδα καὶ θέτει αὐτὴν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ δισκαρίου, ρίπτει δὲ εἰς τὸ Ἅγιον Ποτήριον κοινὸν καθαρὸν οἶνον, ὁ ὁποῖος μᾶλλον χρησιμεύει πρὸς εὐκολωτέραν κατάποσιν τῆς μερίδος τοῦ Ἁγίου Ἄρτου, ἡ ὁποία ἐκ τῶν προτέρων εἶνε περιβεβρεγμένη μὲ τὸ ζωηρὸν Τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ ὅπως εἴπομεν.

Ἀκολούθως, καταλλήλως σκεπαζόμενα τὸ Ἱερὸν Ποτήριον καὶ τὸ Ἅγιον Δισκάριον διὰ τῶν σχετικῶν καλυμμάτων, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἱερεὺς λέγει ἁπλῶς τὸ «Δι' εὐχῶν» μεταφέρονται μετ' εὐλαβείας καὶ ἐναποτίθενται ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Προθέσεως ἢ Προσκομιδῆς, καθ' ἣν στιγμὴν συνήθως ὁ ψάλτης ψάλλει τὸ «Κύριε ἐκέκραξα» ἢ τοὺς «Ἀναβαθμούς», κατὰ τὴν συνήθη τάξιν, τὴν ἀναγραφομένην ἐν τῷ Τυπικῷ, κατόπιν δὲ μετὰ τὰς εὐχὰς τὰς λεγομένας «εὐχὰς τῶν Κατηχουμένων» καὶ μετὰ τὸ «Πάτερ ἡμῶν» ἀναγινώσκονται ἐφεξῆς πλέον αἱ εὐχαὶ ἐκ τῆς Λειτουργίας τοῦ Ἱ. Χρυσοστόμου ἢ τοῦ Μεγ. Βασιλείου. Ἡ Προηγιασμένη Λειτουργία φαίνεται ὅτι ἐτελεῖτο ἄλλοτε κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας. Διότι ὅλας σχεδὸν τὰς Τετάρτας καὶ τὰς Παρασκευὰς τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς ἀπεῖχον ἀπὸ κάθε τροφὴν οἱ πρῶτοι-πρῶτοι Χριστιανοί· ἀμέσως, ὅθεν, κατὰ τὸ ἀπόγευμα, μετὰ τοῦ Ἑσπερινοῦ συνεδέετο μετ' αὐτοῦ καὶ συνετελεῖτο ὡς συνέχεια καὶ ἡ Προηγιασμένη Λειτουργία, μετ' ἰδιαιτέρας κατανύξεως.

Ἡ ἀρχὴ τῆς Προηγιασμένης Λειτουργίας ἀνάγεται μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τελεῖται δὲ μόνον εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, κατὰ τὰς Τετάρτας συνήθως καὶ τὰς Παρασκευὰς μέχρι τῆς Μεγάλης Τετάρτης, συμπεριλαμβανομένης. Μόνον αὐτὴ ἡ Λειτουργία ἠμπορεῖ νὰ γίνεται καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἐκτὸς τοῦ Σαββάτου καὶ Κυριακῆς καὶ ἐκτὸς τῆς ἡμέρος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία τελεῖ τὴν Προηγιασμένην Λειτουργίαν μίαν μόνον φορὰν τὸ ἔτος, κατὰ τὴν Μεγάλην Παρασκευήν, φαίνεται δὲ ὅτι ἔχει παραλλάξει αὐτὴν καὶ εἰς τὸ ὅλον καὶ εἰς τὰ ἐπὶ μέρους.

Ἡ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων ἐὰν ἐτελεῖτο σήμερον κατὰ τρόπον εὐσεβῆ, μὲ κινήσεις εὐλαβεῖς, ἐκ μέρους τοῦ τελοῦντος αὐτὴν μέλαιναν στολὴν φοροῦντος κληρικοῦ, εἰς Ἱ. Ναὸν εὐπρεπῆ καὶ εἰς ὥραν πρωϊνήν, πρὸ τοῦ προγεύματος, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προσελκύσῃ πολλούς, κατόπιν καταλλήλου εἰδοποιήσεως. Μὲ τὰς ὡραίας ἐκείνας εὐχὰς «Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι», «Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου», μὲ τὰς δύο προφητείας καὶ μὲ τὰ «Νῦν αἱ δυνάμεις», «ἰδοὺ θυσία μυστική», θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ βοηθήσῃ πολλοὺς κατὰ πολὺ νὰ αἰσθανθοῦν στιγμὰς ἐκτάκτου ψυχικῆς ἀναγεννήσεως.

Ἀτυχῶς ὅμως παραμελεῖται ἡ τέλεσις τῆς Λειτουργίας ταύτης τῶν Προηγιασμένων Δώρων καὶ ἡ τελεῖται μόνον κατὰ τὰς πρώτας καὶ τελευταίας Τετάρτας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἢ τελεῖται μὲν καὶ περισσοτέρας φοράς, ἀλλὰ δὲν καταβάλλεται μεγίστη προσοχὴ καὶ ἀπερίσπαστος νοῦς ἐκ μέρους τῶν ἀκουόντων.

ἀποστολῆς της. Καὶ ἀκόμη παρὰ πάνω, δίδει εἰς ὅλους μας τὸ θάρρος νὰ ὁμιλῶμεν δι' αὐτὴν καὶ νὰ διακηρύττωμεν πρὸς τοὺς Ὁμογενεῖς καὶ πρὸ πάντων πρὸς τὸν ἑαυτόν μας, ἡμεῖς οἱ Κληρικοί.

Ἂς βοηθήσωμεν τὴν Σχολήν μας, τὸ Ἀνώτερον τοῦτο Ἑλληνικὸν Ἐκπαιδευτήριον ἐν Ἀμερικῇ.

Ἂς στείλωμεν τὸν ἐρχόμενον Σεπτέμβριον νέους μαθητὰς ἀπὸ τὰ παιδιά μας.

Θὰ ἐξασφαλίσωμεν τὸ μέλλον των καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ Γένους.

Θὰ τιμηθῆτε μίαν ἡμέραν καὶ τὸ ὄνομά σας θὰ μείνῃ εὐλογημένον.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 7ης Σελίδος)

Ραγιᾶ καί, αὕτη μὲ τοὺς συντετριμμένους Ἱερεῖς της, μὲ τὸ ταπεινὸν ράσον καὶ τὸ καλυμμαύχιον, ἐσκόρπιζεν εἰς τὰς ἀπέλπιδας ψυχὰς τὴν χαμένην ἐλπίδα, ἐστήριζε καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς ἀδυνάτους, καὶ ἐτόνωνε καὶ ἐστήριζεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν πίστιν ἐκείνους, οἵτινες ἐλιποψύχουν, ἐκλονίζοντο καὶ ἦσαν ἕτοιμοι εἰς πτῶσιν. Ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς Θρησκείας ἀντικατέστησε προσωρινῶς τὸν Ἐθνισμὸν καί, ὅταν ἀκόμη δὲν ὑπῆρχεν ἡ εὐκαιρία Ἐθνικῆς μορφώσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως, ὅταν καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀκόμη γλώσσης ἡ διάσωσις καὶ διατήρησις δὲν ἦτο δυνατή, τότε ὁ Ἕλλην ἀπολέσας καὶ μόρφωσιν καὶ γλῶσσαν, χωρὶς ὅμως νὰ ἀπολέσῃ καὶ αἴσθημα καὶ συνεκτικότητα, ὠνομάζετο Χριστιανός, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἄλλων, οἵτινες δὲν ἦσαν Χριστιανοί, δὲν ἦσαν Ἕλληνες.

Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐχρησιμοποίησε μόνον αὐτὰ ὡς μέσα ἠθικῆς τονώσεως. Διέδωκε καὶ τὴν Παιδείαν, ὁ δὲ Νάρθηξ αὐτῆς μετεβλήθη εἰς Σχολεῖον, εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν τὰ Σχολεῖα ἐθεωροῦντο περιττὴ πολυτέλεια. Οἱ Ἱερεῖς ἦσαν οἱ Διδάσκαλοι τῶν Χριστιανοπαίδων.

Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε παρηκολούθησε τὰς τύχας τοῦ Ἔθνους, συμπονοῦσα, συμπάσχουσα, συγχαίρουσα, συγκλυδωνιζομένη.

Ἔσχε πάντοτε τοὺς ἰδίους μὲ αὐτὸ πόνους καὶ πόθους, τὰ αὐτὰ ὄνειρα τὴν ἐλίκνισαν καὶ τὴν ἐνανούρισαν, καὶ τὸ μαῦρον Ράσον ἦτο ἡ μυστικὴ Ἐθνικὴ Σημαία.

Λύκοι βαρεῖς ἐπέπεσον εἰς τὴν Χριστιανικὴν τοῦ Ἔθνους ἀγέλην, Νέρωνες φοβεροὶ ἦλθον καὶ παρῆλθον, ἀποκομίζοντες τὴν κατάραν τῶν αἰώνων, ἡ δὲ ἀγέλη ὑπὸ τοὺς πνευματικούς Της Ποιμένας, Ποιμένας ἀληθινούς, Ποιμένας καλούς, θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν ἥρεμον καὶ ἡσύχιον, τὸν ἀτάραχον καὶ ἀθόρυβον, τὸν εἰρηνικόν, ἐκπολιτιστικὸν καὶ ἐλευθερωτικὸν βίον αὐτῆς· βίον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τόσοι ἀγῶνες καὶ τόσαι ταλαιπωρίαι τῆς ἔδωκαν ἄφθονα καὶ ἀναφαίρετα δικαιώματα.

Ἡ Ἐκκλησία ἐθριάμβευσεν. Ἑκάστη σελὶς τῆς μακρᾶς αὐτῆς σταδιοδρομίας μᾶς ἐπαναλαμβάνει τονίζουσα τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἕκαστος αὐτῆς θρίαμβος ἐπιβεβαιώνει τὴν προφητείαν, ὅτι: «Καί, πύλαι Ἅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς».

Καὶ σήμερον ἡ Ἐκκλησία ἐχρησίμευσεν, ὡς ἄγκυρα σωτηρίας τῆς ἐθνικῆς ἐκδηλώσεως. Καὶ ἐρρίγησαν οἱ τοῖχοι εἰς τὸ ἀκρόασμα τῆς χαρᾶς, οἱ τοῖχοι οἱ συνειθισμένοι νὰ ἀντηχοῦν εἰς τοὺς γόους τῶν προσερχομένων εἰλώτων. Καὶ ἐσείσθησαν τάφοι θερμουργῶν λευϊτῶν καὶ σθεναρῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας, διότι εἶδον τὸ ἔργον αὐτῆς ἐπιστεφόμενον καὶ δοξαζόμενον: «Εὐαγγελίζου, λοιπόν, Γῆ χαρὰν μεγάλην· Αἰνεῖτε Οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν».

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὅθεν τῆς Μεγάλης ταύτης Ἑορτῆς καὶ Ἱστορικῆς Ἐπετείου, ἂς δροσίσωμεν τὰς ψυχάς μας εἰς τὰ νάματα ἑνὸς πολὺ μεγάλου διδακτικοῦ παρελθόντος. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν δὲν παύει στρατευομένη, ὑποβλεπομένη, διωκομένη, περιφρονουμένη. Τὰ διδάγματα τοῦ παρελθόντος, τὰ προβλήματα τοῦ παρόντος καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς αὔριον, θὰ ἐμπνεύσωσιν ἡμῖν τὴν ἐνθάρρυνσιν καὶ θὰ μᾶς ὑποδείξωσι τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ ἀκολουθήσωμεν, ἐὰν ἐνδιαφερώμεθα καὶ θέλωμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν προμάχων τῆς Ἐλευθερίας, Ἐκκλησίας τε καὶ Ἔθνους.

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜ. ΠΟΛΥΖΩΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΩΝ

ΑΓΑΠΑΙ ἦσαν θρησκευτικὰ δεῖπνα τῶν πρώτων Χριστιανῶν, ἀναγόμενα εἰς τὴν πολιὰν ἀρχαιότητα. (Πράξ. 2,42-47 καὶ 6,2). Ἦσαν λιτὰ δεῖπνα κοινὰ δι' ὅλους ἐκείνους τοὺς Χριστιανοὺς οἱ ὁποῖοι ἤθελον, προαιρετικῶς ἐννοεῖται, νὰ μετάσχουν αὐτῶν, εἴτε πλούσιοι ἦσαν εἴτε πτωχοί, εἴτε κύριοι εἴτε ὑπάλληλοι. Φαίνεται ὅτι ὠργανώθησαν ὑπὸ τῶν πρώτων-πρώτων Χριστιανῶν ὡς ἀνάμνησις τῆς τελετῆς τοῦ τελευταίου Δείπνου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἀνάμνησιν τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ. Δὲν ἦσαν ὅμως ἁπλᾶ θρησκευτικὰ συσσίτια, ὡς ἐνόμισαν μερικοί, ἀλλ' ἀπετέλουν ἕν ὡραῖον θρησκευτικὸν ἔθιμον εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη τὸ ὡραῖον αὐτὸ ὄνομα «Ἀγάπαι». Τὸ παρατιθέμενον εἰς αὐτὰς φαγητὸν ἦτο πολὺ λιτὸν καὶ βεβαίως, ἴσον δι' ὅλους, συνοδευόμενον ἀπὸ ὁμιλίας καὶ ψαλμωδίας θρησκευτικάς.

Οἱ συνομιλοῦντες καὶ συμψάλλοντες ἤξευρον ὅτι, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς παρήγγειλεν, ἦσαν πρὸς ἀλλήλους ἀδελφοὶ ἴσοι, ἀγαπῶντες καὶ ἀγαπώμενοι, διότι βλέπομεν ὅτι ἦτο ἐν χρήσει, κατὰ τὰς ἀγάπας αὐτάς, καὶ τὸ ἀδελφικὸν φίλημα τῶν ἀνδρῶν πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ τῶν γυναικῶν πρὸς τὰς γυναῖκας. Δὲν ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν καμμία διαφορὰ βαθμοῦ ἢ τάξεως ἢ ἡλικίας, ὅλοι δὲ συνέτρωγον εἰς τὴν ἰδίαν κοινὴν τράπεζαν, συνεισφέροντες πρὸς τοῦτο οἱ μὲν εὔποροι περισσότερα οἱ δὲ ἄποροι ἀναλόγως ἢ καθόλου.

Εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλὴμ αἱ ἀγάπαι ἐν ἀρχῇ ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἀργότερον ὅμως φαίνεται ὅτι ἐγίνοντο μόνον κατὰ τὰς Κυριακὰς ἢ κατὰ τὰς μεγάλας Ἑορτάς. Μεγάλη λιτότης παρετηρεῖτο κατὰ τὰ δεῖπνα αὐτά, ἀπεφεύγετο δὲ κάθε κατάχρησις φαγητῶν πολυποικίλων καὶ ἰσχυροῦ ποτοῦ, παρεκτὸς οἴνου.

Οἱ Χριστιανοὶ συνήρχοντο κατὰ τὰς Ἀγάπας αὐτὰς διὰ νὰ συμπροσευχηθοῦν καὶ νὰ συναγρυπνήσουν. Ἡ τελετὴ ἤρχιζε διὰ προσευχῆς βεβαίως· ἔπειτα ἐπηκολούθει τὸ λιτὸν δεῖπνον· κατόπιν ἤρχετο εἰς τὸ μέσον ὁ δυνάμενος νὰ ψάλῃ ὁ ὁποῖος καὶ ἔψαλλεν, ἢ ἀνεγίνωσκεν ἀναγνώσματα ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Τὸ δεῖπνον ἐτελείωνε καὶ πάλιν διὰ προσευχῆς. Εἰς τὰς Ἀγάπας φαίνεται ὅτι δὲν ἐπετρέπετο νὰ λάβουν μέρος οἱ Κατηχούμενοι.

Αἱ Ἀγάπαι συνήθως ἐγίνοντο ἐντὸς τῶν ὑπογείων ἢ τῶν κατακομβῶν αἱ ὁποῖαι εἶχον μάλιστα δύο ὀρόφους: ὁ κάτω ὄροφος προωρίζετο διὰ τοὺς ἐνταφιασμούς, ὁ ἄνω διὰ τὰ ἐπικήδεια δεῖπνα καὶ τὰς συγκεντρώσεις αὐτὰς τῶν Ἀγαπῶν.

Τὴν τέλεσιν τῶν Ἀγαπῶν ἀπηγόρευσε κατὰ τὸ ἔτος 397 ἡ ἐν Καρχηδόνι τῆς Βορείου Ἀφρικῆς Σύνοδος. Προέβη δὲ εἰς τοῦτο διὰ νὰ ἄρῃ μᾶλλον κάθε ἀφορμὴν πρὸς συκοφαντίας, τὰς ὁποίας ἐξετόξευον μερικοὶ τῶν πολεμίων τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Τῆς λέξεως «Ἀγάπη» χρῆσις γίνεται καὶ σήμερον ὀνομαζομένου οὕτω τοῦ Ἑσπερινοῦ ἢ τῆς τελετῆς τῆς Β' Ἀναστάσεως (τοῦ Πάσχα). Εἰς ἐνθύμισιν ἴσως τῶν «Ἀγαπῶν» μοιράζει τώρα καὶ ἡ Ἐκκλησία μας εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τὸ «ἀντίδωρον» μετὰ τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν. (Βλέπετε ἡμετέραν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, σελίδα 8). Αἱ Ἀγάπαι αὐταὶ συνεδέθησαν μὲ τὴν ἀκμαιοτέραν ἐποχὴν τῆς Ἐκκλησίας μας.

ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

D. C. DIVRY, Inc.

ΕΚΤΥΠΩΝΟΜΕΝ

Βιβλία, Βιβλιάρια, Καταλόγους, Ἐφημερίδας, Περιοδικά, Λευκώματα Ἐσπερίδων, Κάρτες, Μπιλοφέρια, Προσκλητήρια Γάμων, κ.λ.π. μὲ ἀπαράμιλλον ταχύτητα καὶ φιλοκαλίαν εἰς τιμὰς μὴ ἐπιδεχομένας συναγωνισμόν.

ΔΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΑ

Εἰδικῶς κατηρτισμένον Τμῆμα Ταχυδρομικῶν Παραγγελιῶν ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν πάσης τυπογραφικῆς ἐργασίας τῶν Κοινοτικῶν Ἱδρυμάτων — ἤτοι Σφραγῖδας, Καταστατικά, Ἐπιστολάς, Προγράμματα, Ἀποδείξεις κ.λ.π.

240 WEST 23rd STREET Tel. WAtkins 9-4346 **NEW YORK**

ΣΤΕΦΑΝΑ ΜΕ ΛΑΜΠΑΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΠΛΟ

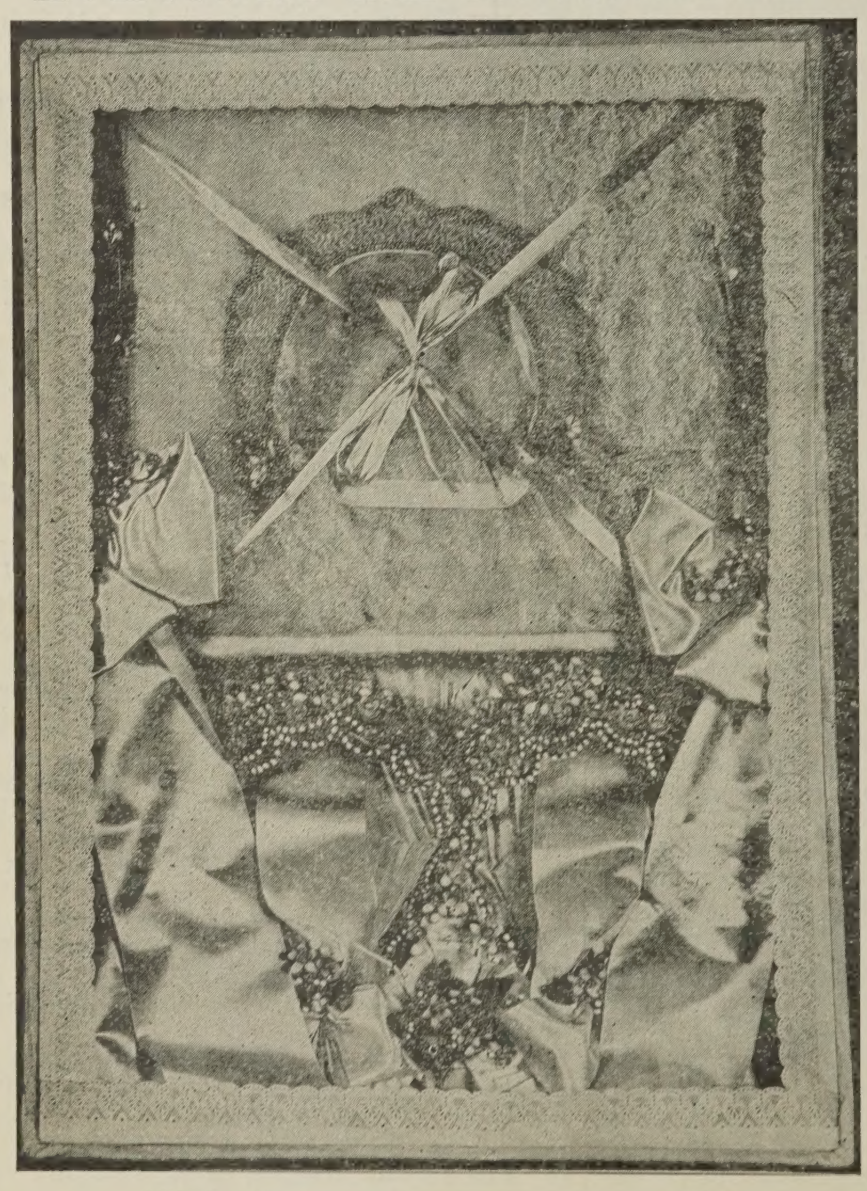

SET No. 107 S. $33.00

ΚΟΜΠΛΗΤ

Ὅλα τὰ Κομπλὴτ SETS Στεφάνων στοῦ Καταστήματός μας ἐμπεριέχουσιν: Ἕν ζεῦγος καλλιτεχνικῶν Στεφάνων, ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἄνθη λεμονιᾶς. Ἕν μὲ μεταξωτὴ κορδέλλα καὶ ἄνζεῦγος Λαμπάδες στολισμένες θη λεμονιᾶς.—Ἕν ζεῦγος σκέτες Λαμπάδες. Ἕνα Πέπλο μεταξωτό, γαρνιρισμένο μὲ δαντέλλα καὶ μὲ θαυμάσιον CAP, τῆς τελευταίας Παρισινῆς Μόδας, ἕτοιμο νὰ φορεθῇ. Μπουκετάκι διὰ τὴν Νύμφην, τὸν Γαμβρὸν καὶ τὸν Κουμπάρον.

ΓΡΑΨΑΤΕ:

DORROS-ROMPAPAS

240 WEST 23rd ST.
NEW YORK

Τιμαί:

No. 101	Τὸ Σὲτ $16.50
No. 102	Τὸ Σὲτ $20.00
No. 103	Τὸ Σὲτ $25.00
No. 105	Τὸ Σὲτ $30.00
No. 107	Τὸ Σὲτ $33.00
No. 108	Τὸ Σὲτ $40.00

Παραγγελίαι ἐκτελοῦνται δι' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀμερικῆς.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

DORROS - ROMPAPAS, 240 WEST 23RD STREET, NEW YORK